

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA FINANSÓW¹⁾

z dnia ..... 2013 r.

**w sprawie określenia sposobu, trybu oraz warunków prowadzenia działalności przez
towarzystwa funduszy inwestycyjnych²⁾**

Na podstawie art. 48a ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (Dz. U. Nr 146, poz. 1546, z późn. zm.³⁾) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) sposób, warunki i szczegółowy zakres działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym systemu nadzoru zgodności działalności z prawem, systemu zarządzania ryzykiem oraz systemu audytu wewnętrznego w towarzystwie;
- 2) sposób prowadzenia ewidencji transakcji zawartych przez fundusze inwestycyjne oraz transakcji zawartych na rachunek własny towarzystwa lub rachunek własny towarzystwa

---

¹⁾ Minister Finansów kieruje działem administracji rządowej - instytucje finansowe, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów (Dz. U. Nr 248, poz. 1481).

²⁾ Niniejsze rozporządzenie, w zakresie swojej regulacji, wdraża dyrektywy:

- Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/39/WE z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych zmieniającą dyrektywy Rady 85/611/EWG i 93/6/EWG i dyrektywę 2000/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylającą dyrektywę Rady 93/22/EWG (Dz. Urz. WE L 145 z 30.04.2004, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 6, t. 7, str. 263),
- Komisji 2006/73/WE z dnia 10 sierpnia 2006 r. wprowadzającą środki wykonawcze do dyrektywy 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów organizacyjnych i warunków prowadzenia działalności przez przedsiębiorstwa inwestycyjne oraz pojęć zdefiniowanych na potrzeby tejże dyrektywy (Dz. Urz. UE L 241 z 02.09.2006, str. 26),
- Komisji 2010/43/UE z dnia 1 lipca 2010 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/65/WE w zakresie wymogów organizacyjnych, konfliktów interesów, prowadzenia działalności, zarządzania ryzykiem i treści umowy pomiędzy depozytariuszem a spółką zarządzającą (Dz. Urz. UE L 176 z 10.07.2010, str. 42).

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 83, poz. 719, Nr 183, poz. 1537 i 1538 i Nr 184, poz. 1539, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119, z 2007 r. Nr 112, poz. 769, z 2008 r. Nr 231, poz. 1546, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 42, poz. 341, Nr 168, poz. 1323 i Nr 201, poz. 1540, z 2010 r. Nr 81, poz. 530, Nr 106, poz. 670, Nr 126, poz. 853 i Nr 182, poz. 1228, z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 152, poz. 900 i Nr 234, poz. 1389 i 1391, z 2012 r. poz. 596, 1385 i 1529 oraz z 2013 r. poz. ....

prowadzony dla zbiorczego portfela papierów wartościowych, a także ewidencji zleceń składanych przez uczestników funduszy inwestycyjnych;

- 3) pojęcie konfliktu interesów oraz szczegółowe wymagania dotyczące postępowania w zakresie konfliktów interesów, w tym zawierania transakcji przez pracowników, członków zarządu oraz rady nadzorczej towarzystwa albo przez inne osoby fizyczne pozostające z towarzystwem w stosunku zlecenia albo innym stosunku o podobnym charakterze, które mają dostęp do informacji dotyczących obecnych i planowanych lokat funduszy inwestycyjnych oraz aktywów nabywanych do portfeli klientów, dla których towarzystwo wykonuje usługi doradztwa inwestycyjnego albo zarządzania portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych;
- 4) sposób dokumentowania źródeł będących podstawą decyzji inwestycyjnych oraz przechowywania i archiwizowania dokumentów i innych nośników informacji związanych z działalnością funduszy inwestycyjnych i towarzystwa;
- 5) szczegółowe wymagania w zakresie działania towarzystwa w najlepiej pojętym interesie funduszu inwestycyjnego oraz uczestników funduszu inwestycyjnego, w tym w zakresie wykonywania decyzji inwestycyjnych w zarządzaniu portfelami inwestycyjnymi funduszy inwestycyjnych oraz w zakresie składania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych łącznie dla różnych funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez towarzystwo oraz łącznie z innymi zleceniami składanymi przez towarzystwo, oraz przeprowadzania analiz przy doborze lokat funduszu inwestycyjnego;
- 6) tryb i warunki postępowania towarzystwa w zakresie zarządzania portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych oraz doradztwa inwestycyjnego, w tym w zakresie świadczenia usług, promowania świadczonych usług oraz kontaktów z klientami;
- 7) tryb i warunki postępowania towarzystwa w zakresie prowadzenia działalności pośrednictwa w zbywaniu i odkupywaniu jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych, tytułów uczestnictwa funduszy zagranicznych, funduszy inwestycyjnych otwartych z siedzibą w państwach należących do EEA oraz funduszy inwestycyjnych otwartych z siedzibą w państwach należących do OECD innych niż państwo członkowskie lub państwo należące do EEA oraz doradztwa inwestycyjnego w odniesieniu do takich instrumentów finansowych, w tym w zakresie świadczenia usług, promowania świadczonych usług oraz kontaktów z klientami;

- 8) warunki techniczne i organizacyjne prowadzenia przez towarzystwo działalności, o której mowa w art. 48 ust. 2a ustawy.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) ustawie – rozumie się przez to ustawę z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych;
- 2) ustawie o obrocie instrumentami finansowymi – rozumie się przez to ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2010 r. Nr 211, poz. 1384, z późn. zm.⁴⁾);
- 3) funduszu – rozumie się przez to fundusz inwestycyjny niebędący funduszem inwestycyjnym z wydzielonymi subfunduszami lub subfundusz wydzielony w ramach funduszu inwestycyjnego z wydzielonymi subfunduszami;
- 4) informacji poufnej – rozumie się przez to informację poufną, o której mowa w art. 154 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi;
- 5) wartości zagrożonej – rozumie się przez to przewidywaną wielkość strat funduszu z tytułu zmian parametrów cenowych pozycji wchodzących w skład aktywów funduszu, oszacowaną na podstawie modelu statystycznego będącego modelem wartości zagrożonej, o parametrach szacowanych na podstawie obserwacji tych zmian, której przekroczenie w ustalonym okresie prognozy może wystąpić z prawdopodobieństwem równym założonemu poziomowi istotności;
- 6) transakcji przy zobowiązaniu się funduszu do odkupu – rozumie się przez to umowę, w której fundusz zobowiązuje się do przeniesienia praw majątkowych do papierów wartościowych i ich odkupu po uzgodnionej cenie w ustalonym przyszłym dniu, a druga strona zobowiązuje się do ich nabycia i zwrotu po uzgodnionej cenie w ustalonym przyszłym dniu;
- 7) transakcji przy zobowiązaniu się drugiej strony do odkupu – rozumie się przez to umowę, w której druga strona zobowiązuje się do przeniesienia praw majątkowych do papierów wartościowych i ich odkupu po uzgodnionej cenie w ustalonym przyszłym dniu, a fundusz zobowiązuje się do ich nabycia i zwrotu po uzgodnionej cenie w ustalonym przyszłym dniu;
- 8) ryzyku kontrahenta – rozumie się przez to wartość ustalonego przez fundusz niezrealizowanego zysku na transakcjach, których przedmiotem są

---

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 106, poz. 662, Nr 131, poz. 763 i Nr 234, poz. 1391 oraz z 2012 r. poz. 836 i 1385.

niewystandaryzowane instrumenty pochodne, bez uwzględniania opłat i świadczeń ponoszonych przez fundusz przy zawarciu transakcji, w szczególności premii zapłaconej przy zakupie opcji;

- 9) ryzyku płynności – rozumie się przez to ryzyko polegające na braku możliwości sprzedaży, likwidacji lub zamknięcia pozycji w aktywach funduszu, przy ograniczonych kosztach i w odpowiednio krótkim czasie, na skutek czego jest zagrożona zdolność funduszu do stałego spełniania warunków określonych w art. 82 lub art. 139 ustawy;
- 10) ryzyku rynkowym – rozumie się przez to ryzyko poniesienia przez fundusz straty wynikającej z wahań wartości rynkowych pozycji wchodzących w skład aktywów funduszu na skutek fluktuacji zmiennych rynkowych takich jak stopy procentowe, kursy walutowe, ceny akcji lub zdolność kredytowa emitenta, obejmujące ogólne ryzyko rynkowe i szczególne ryzyko rynkowe;
- 11) ogólnym ryzyku rynkowym – rozumie się przez to ryzyko poniesienia przez fundusz straty wynikającej ze zmian poziomu cen na rynku, które w podobnym zakresie dotyczą innych podmiotów rynku finansowego, obejmujące w szczególności ryzyko stopy procentowej, ryzyko cen instrumentów kapitałowych i ryzyko walutowe;
- 12) szczególnym ryzyku rynkowym – rozumie się przez to ryzyko wynikające ze szczególnych właściwości instrumentów finansowych lub cech emitentów tych instrumentów, ryzyko nietypowych zdarzeń i ryzyko niewywiązania się drugiej strony umowy ze zobowiązania;
- 13) ryzyku operacyjnym – rozumie się przez to ryzyko poniesienia przez fundusz straty wynikającej z nieodpowiednich procesów wewnętrznych i nieprawidłowości dotyczących, systemów towarzystwa, zasobów ludzkich lub wynikającej ze zdarzeń zewnętrznych, obejmujące ryzyko prawne, ryzyko dokumentacyjne oraz ryzyko wynikające ze stosowanych w imieniu funduszu procedur zawierania transakcji, rozliczania i wyceny;
- 14) ryzyku całkowitym – rozumie się ryzyko kontrahenta, płynności, rynkowe, operacyjne oraz inne rodzaje ryzyka, na które fundusz jest lub może być narażony;
- 15) instrumencie finansowym – rozumie się przez to instrumenty finansowe, o których mowa w art. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi;
- 16) osobach obowiązanych – rozumie się przez to osoby, o których mowa w art. 48 ust. 2 ustawy;

- 17) transakcji własnej – rozumie się przez to transakcję, której przedmiotem są instrumenty finansowe, zawieraną przez osobę obowiązaną lub na jej rachunek, pod warunkiem że:
- a) zawarcie tej transakcji wykracza poza zwykły tryb wykonywania przez tę osobę czynności w ramach jej zatrudnienia w towarzystwie lub wykonywania przez nią z innego tytułu obowiązków w zakresie działalności prowadzonej przez towarzystwo albo
  - b) transakcja jest zawierana na rachunek osoby obowiązanej lub:
    - jej małżonka,
    - dziecka pozostającego na jej utrzymaniu,
    - osoby z nią związanej z tytułu przysposobienia, rodzinnej pieczy zastępczej, opieki lub kurateli,
    - osoby będącej jej krewną lub powinowatą pozostającej z nią we wspólnym gospodarstwie domowym przez okres co najmniej roku przed datą zawarcia transakcji lub
    - innej osoby pozostającej z nią w stosunkach powodujących, że osoba obowiązana ma istotny interes w zawarciu danej transakcji na rzecz tej innej osoby, z wyłączeniem zwykłych opłat i prowizji należnych z tytułu zawarcia transakcji;
- 18) usługach – rozumie się przez to wykonywane przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych na rzecz klienta czynności:
- a) zarządzania portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych lub
  - b) doradztwa inwestycyjnego, lub
  - c) pośrednictwa w zbywaniu i odkupywaniu jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych, tytułów uczestnictwa funduszy zagranicznych, funduszy inwestycyjnych otwartych z siedzibą w państwach należących do Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz funduszy inwestycyjnych otwartych z siedzibą w państwach należących do Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju innych niż państwo członkowskie lub państwo należące do Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz doradztwa inwestycyjnego w odniesieniu do takich instrumentów finansowych;

- 19) umowie o świadczenie usług – rozumie się przez to umowę zawartą pomiędzy klientem a towarzystwem, na podstawie której towarzystwo świadczy na rzecz klienta usługi, o których mowa w pkt 18 lit. a i b;
- 20) kliencie – rozumie się przez to osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, która zawarła z towarzystwem umowę o świadczenie usług lub jest zainteresowana nabyciem lub odkupieniem jednostek uczestnictwa lub tytułów uczestnictwa funduszy, lub która za pośrednictwem towarzystwa przekazała zlecenie nabycia lub odkupienia jednostek uczestnictwa lub tytułów uczestnictwa funduszy, dyspozycję lub inne oświadczenie woli związane z uczestnictwem w funduszu;
- 21) kliencie profesjonalnym – rozumie się przez to podmiot, na którego rzecz jest lub ma być świadczona co najmniej jedna z usług, posiadający doświadczenie i wiedzę pozwalające na podejmowanie właściwych decyzji inwestycyjnych, jak również na właściwą ocenę ryzyka związanego z tymi decyzjami, który jest:
  - a) bankiem krajowym, bankiem zagranicznym lub instytucją kredytową,
  - b) firmą inwestycyjną,
  - c) krajowym zakładem ubezpieczeń albo zagranicznym zakładem ubezpieczeń lub krajowym zakładem reasekuracji albo zagranicznym zakładem reasekuracji, w rozumieniu ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 2010 r. Nr 11, poz. 66, z późn. zm.⁵⁾), prowadzącym działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
  - d) funduszem, towarzystwem funduszy inwestycyjnych, spółką zarządzającą lub inną instytucją wspólnego inwestowania,
  - e) funduszem emerytalnym albo towarzystwem emerytalnym w rozumieniu ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 34, poz. 189, z późn. zm.⁶⁾),
  - f) towarowym domem maklerskim w rozumieniu ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz. U. z 2010 r. Nr 48, poz. 284, z późn. zm.⁷⁾),

---

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 81, poz. 530, Nr 126, poz. 853 i Nr 127, poz. 858, z 2011 r. Nr 75, poz. 398, Nr 80, poz. 432, Nr 106, poz. 622, Nr 112, poz. 654, Nr 133, poz. 767, Nr 205, poz. 1210 i Nr 232, poz. 1378, z 2012 r. poz. 596, 1385 i 1529 oraz z 2013 r. poz. 53.

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 127, poz. 858 i Nr 182, poz. 1228, z 2011 r. Nr 75, poz. 398, Nr 106, poz. 622, Nr 171, poz. 1016, Nr 187, poz. 1111 i Nr 232, poz. 1378 oraz z 2012 r. poz. 596 i 1385.

- g) podmiotem, o którym mowa w art. 70 ust. 1 pkt 13 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi,
  - h) instytucją finansową inną niż wskazane w lit. a–g,
  - i) inwestorem instytucjonalnym innym niż wskazany w lit. a–h, prowadzącym działalność regulowaną na rynku finansowym,
  - j) podmiotem prowadzącym poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej działalność na warunkach równoważnych z działalnością prowadzoną przez podmioty wskazane w lit. a–i,
  - k) przedsiębiorcą spełniającym co najmniej dwa z poniższych wymogów:
    - suma bilansowa tego przedsiębiorcy wynosi co najmniej równowartość w złotych 20.000.000 euro,
    - osiągnięta przez tego przedsiębiorcę wartość przychodów ze sprzedaży wynosi co najmniej równowartość w złotych 40.000.000 euro,
    - kapitał własny lub fundusz własny tego przedsiębiorcy wynosi co najmniej równowartość w złotych 2.000.000 euro,przy czym równowartość kwot wskazanych w euro jest obliczana przy zastosowaniu średniego kursu euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski na dzień sporządzenia przez danego przedsiębiorcę sprawozdania finansowego,
  - l) jednostką administracji rządowej lub samorządowej, organem publicznym, który zarządza długiem publicznym, bankiem centralnym, Bankiem Światowym, Międzynarodowym Funduszem Walutowym, Europejskim Bankiem Centralnym, Europejskim Bankiem Inwestycyjnym lub inną organizacją międzynarodową pełniącą podobne funkcje,
  - m) innym inwestorem instytucjonalnym, którego podstawowym przedmiotem działalności jest inwestowanie w instrumenty finansowe, w tym podmiotem zajmującym się sekurytyzacją aktywów lub zawieraniem innego rodzaju transakcji finansowych,
  - n) podmiotem innym niż wskazane w lit. a–m, który na swój wniosek został przez towarzystwo uznany za klienta profesjonalnego;
- 22) kliencie detalicznym – rozumie się przez to podmiot niebędący klientem profesjonalnym, na rzecz którego jest lub ma być świadczona co najmniej jedna z usług,

---

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 81, poz. 530 i Nr 182, poz. 1228 oraz z 2011 r. Nr 94, poz. 551, Nr 106, poz. 622 i Nr 205, poz. 1208.

albo będący klientem profesjonalnym, którego towarzystwo traktuje, świadcząc na jego rzecz usługi, jak klienta detalicznego;

- 23) miejscu wykonania – rozumie się przez to podmiot wykonujący zlecenie przekazane przez towarzystwo w ramach wykonywania usługi zarządzania portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych, lub w ramach zarządzania zbiorczym portfelem papierów wartościowych;
- 24) dokumencie strategii inwestycyjnej – rozumie się przez to dokument zawierający opis strategii inwestycyjnej funduszu, strategii inwestycyjnej portfela lub strategii inwestycyjnej zbiorczego portfela;
- 25) standardowych instrumentach pochodnych – rozumie się przez to instrumenty pochodne będące przedmiotem obrotu na rynku zorganizowanym i niewystandaryzowane instrumenty pochodne, w przypadku których jest możliwe wyznaczenie ich ekspozycji na ryzyko za pomocą metody zaangażowania, w szczególności kontrakty terminowe i opcje na obligacje, stopy procentowe, kursy walut, akcje oraz indeksy, warranty subskrypcyjne i inne prawa umożliwiające nabycie instrumentów finansowych, forwardy i swapy na stopy procentowe i waluty, opcje na swapy oraz instrumenty pochodne dotyczące ryzyka kredytowego;
- 26) niestandardowych instrumentach pochodnych – rozumie się przez to instrumenty pochodne inne niż wskazane w pkt 25;
- 27) strategii inwestycyjnej funduszu – rozumie się przez to wytyczne dotyczące zasad alokacji aktywów funduszu, sporządzone zgodnie z polityką inwestycyjną funduszu, o której mowa w art. 18 ust. 2 pkt 11 ustawy, określające w szczególności kryteria podejmowania decyzji inwestycyjnych, w tym kryteria doboru papierów wartościowych i innych instrumentów finansowych, zakres dozwolonych inwestycji w poszczególne rodzaje instrumentów, limity inwestycyjne, inne limity odnoszące się do ryzyka rynkowego, ryzyka kredytowego, ryzyka płynności oraz innych ryzyk dotyczących funduszu, a także benchmark, o ile został przyjęty;
- 28) strategii inwestycyjnej portfela – rozumie się przez to wytyczne dotyczące zasad alokacji środków pieniężnych oraz instrumentów finansowych pozostawionych do dyspozycji towarzystwa przez klienta, dla którego jest świadczona usługa zarządzania portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych, określające w szczególności kryteria podejmowania decyzji inwestycyjnych, w tym kryteria doboru papierów wartościowych i innych instrumentów

finansowych, zakres dozwolonych inwestycji w poszczególne rodzaje instrumentów, limity inwestycyjne, inne limity odnoszące się do ryzyka rynkowego, ryzyka kredytowego, ryzyka płynności oraz innych ryzyk dotyczących portfela, a także benchmark, jeżeli został przyjęty;

- 29) strategii inwestycyjnej zbiorczego portfela – rozumie się przez to wytyczne dotyczące zasad alokacji aktywów zbiorczego portfela sporządzone zgodnie z polityką inwestycyjną zbiorczego portfela, o której mowa w art. 214 ust. 2 pkt 8 ustawy, określające w szczególności kryteria podejmowania decyzji inwestycyjnych, w tym kryteria doboru papierów wartościowych i innych instrumentów finansowych, zakres dozwolonych inwestycji w poszczególne rodzaje instrumentów, limity inwestycyjne, inne limity odnoszące się do ryzyka rynkowego, ryzyka kredytowego, ryzyka płynności oraz innych ryzyk dotyczących zbiorczego portfela, a także benchmark, jeżeli został przyjęty;
- 30) pożyczce papierów wartościowych – rozumie się przez to umowę pożyczki, o której mowa w art. 102 lub art. 151 ustawy.

Rozdział 2

System nadzoru zgodności działalności z prawem

§ 3. 1. System nadzoru zgodności działalności z prawem służy zapewnieniu zgodności działalności towarzystwa oraz osób działających na jego rzecz z obowiązującymi przepisami prawa oraz procedurami i regulaminami wewnętrznymi obowiązującymi w towarzystwie. System zapewnia:

- 1) nadzór nad przepływem informacji poufnych oraz informacji stanowiących tajemnicę zawodową, zabezpieczenie dostępu do tych informacji i przeciwdziałanie ich wykorzystywaniu przez osoby obowiązane;
- 2) przestrzeganie procedur i regulaminów wewnętrznych obowiązujących w towarzystwie;
- 3) prawidłowość dokumentowania źródeł będących podstawą decyzji inwestycyjnych;
- 4) terminowość i kompletność przekazywanych sprawozdań finansowych sporządzanych przez towarzystwo i zarządzane przez nie fundusze;
- 5) terminowość, kompletność, prawidłowości i jakości raportów oraz informacji przekazywanych przez towarzystwo i zarządzane przez nie fundusze, innych niż wskazane w pkt 4;

6) nadzór nad przestrzeganiem zasad postępowania w celu przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł.

2. System nadzoru zgodności działalności z prawem powinien uwzględniać rodzaj i zakres działalności prowadzonej przez towarzystwo, w szczególności rodzaj i wielkość zarządzanych przez nie funduszy.

3. W ramach systemu nadzoru zgodności działalności z prawem towarzystwo prowadzi i aktualizuje książkę procedur zawierającą procedury i regulaminy wewnętrzne obowiązujące w towarzystwie. Książka procedur może być prowadzona w formie zapisu elektronicznego.

4. Zasady systemu nadzoru zgodności działalności z prawem zawiera uchwalany przez zarząd towarzystwa regulamin systemu nadzoru zgodności działalności z prawem, który określa w szczególności:

- 1) zakres kompetencji inspektora nadzoru oraz zasady działania komórki nadzoru zgodności działalności z prawem, w tym zasady wyznaczania osoby wykonującej obowiązki inspektora nadzoru w przypadku jego czasowej nieobecności;
- 2) cel i zakres przeprowadzanych kontroli;
- 3) szczegółowe zasady i tryb przeprowadzania kontroli oraz ich częstotliwość;
- 4) zakres obowiązków osoby przeprowadzającej kontrolę;
- 5) zasady sporządzania raportów z kontroli;
- 6) zasady raportowania o wynikach kontroli;
- 7) tryb postępowania w przypadku ujawnienia podczas kontroli nieprawidłowości w zakresie działania towarzystwa oraz osób obowiązanych.

§ 4. 1. Towarzystwo wydziela w strukturze organizacyjnej komórkę nadzoru zgodności działalności z prawem, którą kieruje inspektor nadzoru. Jeżeli uzasadnia to rodzaj i zakres działalności prowadzonej przez towarzystwo oraz nie zagraża to interesom klientów i uczestników funduszy, czynności nadzoru zgodności działalności z prawem mogą być wykonywane przez inspektora nadzoru w ramach stanowiska jednoosobowego; w takim przypadku do stanowiska jednoosobowego stosuje się przepisy dotyczące komórki nadzoru zgodności działalności z prawem.

2. Inspektor nadzoru jest zatrudniony w towarzystwie na podstawie umowy o pracę w rozumieniu przepisów prawa pracy. Inspektor nadzoru niebędący członkiem zarządu podlega bezpośrednio prezesowi zarządu towarzystwa, a w przypadku gdy prezes nie został powołany - zarządowi towarzystwa, który zapewnia komórce niezależność organizacyjną umożliwiającą

prawidłowe wykonywanie obowiązków. Inspektor nadzoru nie może być zatrudniony w innym towarzystwie.

3. Do zakresu działania komórki nadzoru zgodności działalności z prawem należy:

- 1) ujawnianie i zapobieganie naruszaniu przez towarzystwo i zarządzane przez nie fundusze obowiązków wynikających z przepisów prawa regulujących ich działalność;
- 2) sprawowanie nadzoru nad działalnością towarzystwa oraz osób w nim zatrudnionych według kryterium zgodności z przepisami prawa oraz procedurami i regulaminami wewnętrznymi obowiązującymi w towarzystwie;
- 3) przeprowadzanie kontroli działalności towarzystwa oraz osób w nim zatrudnionych według kryterium zgodności z przepisami prawa oraz procedurami i regulaminami wewnętrznymi obowiązującymi w towarzystwie;
- 4) nadzór nad przepływem informacji poufnych i informacji stanowiących tajemnicę zawodową, zabezpieczenie dostępu do tych informacji oraz przeciwdziałanie ich wykorzystywaniu przez osoby obowiązane w sposób niezgodny z przepisami prawa lub procedurami i regulaminami wewnętrznymi obowiązującymi w towarzystwie;
- 5) nadzór nad załatwianiem skarg uczestników funduszy zarządzanych przez towarzystwo i klientów towarzystwa oraz prowadzeniem rejestru skarg;
- 6) kontrola sposobu prowadzenia ewidencji, o których mowa w § 74 ust. 1 i § 78 ust. 1;
- 7) kontrola prawidłowości dokumentowania źródeł będących podstawą decyzji inwestycyjnych;
- 8) monitorowanie dokonanych przez fundusze zarządzane przez towarzystwo przekroczeń i dostosowań ograniczeń inwestycyjnych wynikających z przepisów prawa lub statutu funduszu, spowodowanych przez zmiany:
  - a) cen, kursów lub wartości składników lokat funduszu,
  - b) wartości aktywów funduszy w okresie pomiędzy zawarciem transakcji nabycia składnika lokat innego niż składnik lub składniki, których dotyczy przekroczenie albo zwiększenie przekroczenia, a jej rozliczeniem, związane z obowiązkiem ujęcia tej wartości w księgach rachunkowych w dacie zawarcia umowy,
  - c) wartości aktywów funduszy wynikające z transakcji przy zobowiązaniu się funduszu do odkupu składnika lokat innego niż składnik lub składniki, których dotyczy przekroczenie albo zwiększenie przekroczenia,
  - d) wartości aktywów funduszu wywołane przez zmiany w kapitale wpłaconym lub wypłaconym

- oraz analiza przyczyn ich występowania;

- 9) badanie i regularna ocena adekwatności i skuteczności przyjętego systemu nadzoru zgodności działalności z prawem oraz działań podejmowanych w celu wykonywania przez towarzystwo i zarządzane przez nie fundusze obowiązków wynikających z przepisów prawa;
- 10) doradzanie osobom wykonującym czynności, w ramach prowadzonej przez towarzystwo działalności, w wypełnianiu przez te osoby obowiązków zgodnie z przepisami prawa oraz procedurami i regulaminami wewnętrznymi obowiązującymi w towarzystwie;
- 11) dokumentowanie wyników przeprowadzonej kontroli i przedstawianie ich właściwym organom towarzystwa.

4. Osoby wykonujące zadania z zakresu nadzoru zgodności działalności z prawem powinny posiadać odpowiednie kwalifikacje w zakresie niezbędnym do ich wykonywania. Towarzystwo zapewnia osobom wykonującym zadania z zakresu nadzoru zgodności działalności z prawem stosowne uprawnienia, środki oraz dostęp do niezbędnych informacji i pomieszczeń.

5. Towarzystwo zapewnia, aby osoby wykonujące zadania nadzoru zgodności działalności z prawem nie brały udziału w wykonywaniu czynności z zakresu działalności, która jest przedmiotem sprawowanego przez nie nadzoru zgodności działalności z prawem, a sposób wynagradzania tych osób umożliwił zapewnienie ich obiektywizmu.

§ 5. 1. W przypadku stwierdzenia w trakcie kontroli naruszenia przepisów prawa lub istotnych postanowień procedur lub regulaminów wewnętrznych obowiązujących w towarzystwie, inspektor nadzoru lub upoważniony pracownik komórki nadzoru wewnętrznego sporządza raport i przekazuje go niezwłocznie zarządowi towarzystwa.

2. Inspektor nadzoru przekazuje zarządowi oraz radzie nadzorczej towarzystwa informację o naruszeniu przez członka zarządu lub rady nadzorczej towarzystwa przepisów prawa lub istotnych postanowień procedur lub regulaminów wewnętrznych obowiązujących w towarzystwie.

§ 6. 1. Inspektor nadzoru prowadzi dziennik kontroli zawierający informacje o kontrolach wewnętrznych przeprowadzanych w towarzystwie w roku kalendarzowym, który zawiera:

- 1) oznaczenie podmiotu kontrolującego;
- 2) zakres kontroli;

- 3) datę rozpoczęcia kontroli;
- 4) datę zakończenia kontroli;
- 5) wnioski z kontroli lub zalecenia pokontrolne.

2. Dane, o których mowa w ust. 1 pkt 1–3, podlegają wpisowi do dziennika kontroli nie później niż w dniu rozpoczęcia kontroli, a dane, o których mowa w ust. 1 pkt 4 i 5 – niezwłocznie po jej zakończeniu.

§ 7. Inspektor nadzoru, nie rzadziej niż raz do roku, sporządza raport z funkcjonowania systemu nadzoru zgodności działalności z prawem i przekazuje go zarządowi oraz radzie nadzorczej towarzystwa. Raport zawiera w szczególności zestawienie wyników przeprowadzonych kontroli oraz ocenę adekwatności, o której mowa w § 4 ust. 3 pkt 9.

§ 8. Inspektor nadzoru odbiera od podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych dokonującego badania lub przeglądu sprawozdań finansowych funduszy zarządzanych przez towarzystwo:

- 1) coroczne oświadczenie potwierdzające jego niezależność i niezależność biegłych rewidentów dokonujących badania lub przeglądu;
- 2) coroczne informacje dotyczące innych usług świadczonych przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych na rzecz funduszy zarządzanych przez towarzystwo;
- 3) informacje o zagrożeniach niezależności podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych oraz czynnościach zastosowanych w celu ograniczenia tych zagrożeń.

Rozdział 3

System audytu wewnętrznego

§ 9. 1. System audytu wewnętrznego służy weryfikacji systemów oraz procedur i regulaminów wewnętrznych obowiązujących w towarzystwie, według kryterium prawidłowości i skuteczności wypełniania przez towarzystwo obowiązków wynikających z przepisów oraz działaniu mającemu na celu eliminację nieprawidłowości.

2. Jeżeli uzasadnia to rodzaj i zakres działalności prowadzonej przez towarzystwo, w strukturze organizacyjnej towarzystwa wydziela się odrębną i niezależną komórkę audytu wewnętrznego.

3. Do zakresu działania komórki audytu wewnętrznego należy bieżące badanie oraz ocena prawidłowości i skuteczności systemów oraz procedur i regulaminów wewnętrznych

obowiązujących w towarzystwie, w szczególności systemu nadzoru nad zgodnością działalności z prawem, polegające na:

- 1) opracowywaniu planu audytu wewnętrznego i jego wykonywaniu;
- 2) wydawaniu zaleceń wynikających ze środków podejmowanych w ramach wykonywania planu audytu wewnętrznego i ocenianie ich wykonania;
- 3) sporządzaniu, nie rzadziej niż raz na rok, pisemnego raportu z wykonywania przez komórkę audytu wewnętrznego powierzonych jej zadań, zawierającego w szczególności wskazanie środków podejmowanych w ramach wykonywania planu audytu wewnętrznego.

4. Komórka audytu wewnętrznego przekazuje raport, o którym mowa w ust. 3 pkt 3, zarządowi towarzystwa.

5. Rada nadzorcza otrzymuje regularne, pisemne sprawozdania dotyczące wykonywania zadań powierzonych komórce audytu wewnętrznego, zawierające w szczególności wskazanie środków podejmowanych w ramach wykonywania planu audytu wewnętrznego.

Rozdział 4

System zarządzania ryzykiem

§ 10. 1. W ramach systemu zarządzania ryzykiem towarzystwo ustanawia, wdraża i zapewnia stosowanie polityki zarządzania ryzykiem. Polityka zarządzania ryzykiem obejmuje w szczególności pisemne procedury oceny narażenia każdego zarządzanego przez towarzystwo funduszu na poszczególne rodzaje ryzyka wchodzące w skład ryzyka całkowitego oraz inne rodzaje ryzyka, które mogą być istotne dla tego funduszu.

2. Polityka zarządzania ryzykiem powinna określać:

- 1) procesy, metody i procedury umożliwiające pomiar i zarządzanie ryzykiem oraz obliczanie całkowitej ekspozycji na ryzyko;
- 2) podział obowiązków w zakresie zarządzania ryzykiem w towarzystwie;
- 3) warunki, treść i częstotliwość sprawozdań przedkładanych przez stałą jednostkę do spraw zarządzania ryzykiem zarządowi oraz radzie nadzorczej towarzystwa.

3. Ilekroć w niniejszym rozdziale jest mowa o funduszu, rozumie się przez to odpowiednio subfundusz wydzielony w funduszu inwestycyjnym.

§ 11. 1. Towarzystwo wydziela w strukturze organizacyjnej jednostkę do spraw zarządzania ryzykiem w sposób zapewniający jej niezależność pod względem podległości służbowej i pełnionych funkcji od jednostek operacyjnych towarzystwa odpowiedzialnych za

podejmowanie decyzji inwestycyjnych funduszy. Jeżeli uzasadnia to charakter, zakres i stopień złożoności czynności wykonywanych przez towarzystwo oraz zarządzanych przez nie funduszy, czynności z zakresu zarządzania ryzykiem mogą być wykonywane w ramach stanowiska jednoosobowego.

2. Do zakresu działania stałej jednostki do spraw zarządzania ryzykiem należy:

- 1) wdrożenie procesów, metod i procedur zarządzania ryzykiem wynikających z polityki zarządzania ryzykiem;
- 2) zapewnienie zgodności działania każdego zarządzanego funduszu z systemem limitów ryzyka ustalonym dla tego funduszu, limitami całkowitej ekspozycji oraz limitami ryzyka kontrahenta określonymi w przepisach wydanych na podstawie art. 94 ust. 7 oraz art. 154 ust. 6 ustawy;
- 3) doradzanie zarządowi towarzystwa w zakresie określenia profilu ryzyka każdego zarządzanego funduszu;
- 4) przedkładanie zarządowi towarzystwa oraz radzie nadzorczej kwartalnych i rocznych sprawozdań w zakresie:
  - a) aktualnego poziomu ryzyka ponoszonego przez każdy zarządzany fundusz oraz faktycznego lub prawdopodobnego przekroczenia ustalonych dla niego limitów ryzyka;
  - b) spójności między aktualnie ponoszonym poziomem ryzyka, na które jest narażony każdy zarządzany fundusz, a profilem ryzyka ustalonym dla tego funduszu;
  - c) zgodności działania każdego zarządzanego funduszu z systemem limitów ryzyka;
  - d) przebiegu procesu zarządzania ryzykiem, wraz z informacją, czy w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w jego działaniu podjęto działania naprawcze, ze wskazaniem tych działań;
- 5) kontrola stosowania procedur wyceny niewystandaryzowanych instrumentów pochodnych.

3. Osoby wykonujące zadania z zakresu zarządzania ryzykiem powinny posiadać odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie w zakresie niezbędnym do ich wykonywania. Towarzystwo zapewnia osobom wykonującym zadania z zakresu zarządzania ryzykiem uprawnienia, środki oraz dostęp do niezbędnych informacji i pomieszczeń.

4. Towarzystwo zapewnia, aby osoby wykonujące zadania z zakresu zarządzania ryzykiem nie brały udziału w wykonywaniu czynności operacyjnych dotyczących ustalania poziomu i rodzaju ryzyka ponoszonego przez fundusz ani nie łączyły funkcji zarządzania

ryzykiem z funkcją nadzoru zgodności działalności z prawem oraz audytu wewnętrznego; w tym celu towarzystwo wdraża procedury zapobiegające konfliktom interesów w zakresie zarządzania ryzykiem.

§ 12. 1. Towarzystwo opracowuje i wdraża procedury, które umożliwiają:

- 1) pomiar ryzyka i zarządzanie nim, w tym ograniczanie ryzyka, na które jest lub może być narażony każdy zarządzany fundusz;
- 2) przestrzeganie limitów całkowitej ekspozycji oraz limitów ryzyka kontrahenta określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 94 ust. 7 oraz art. 154 ust. 6 ustawy.

2. Procedury powinny uwzględniać rodzaj i zakres działalności prowadzonej przez towarzystwo, w szczególności rodzaj i łączną wartość aktywów zarządzanych przez nie funduszy.

3. Towarzystwo odrębnie dla każdego zarządzanego funduszu:

- 1) w ramach procedur wdraża procesy i metody pomiaru ryzyka w celu zapewnienia, że poszczególne rodzaje ryzyka całkowitego, na które jest narażony jest fundusz, a także inne rodzaje ryzyka, które są lub mogą być istotne dla tego funduszu, oraz ich wkład do ogólnego profilu ryzyka są mierzone dokładnie, na podstawie rzetelnych i wiarygodnych danych;
- 2) nie rzadziej niż raz na kwartał przeprowadza ocenę poprawności funkcjonowania procesów i metod oraz dokonuje historycznej weryfikacji stosowanych modeli pomiaru i zarządzania ryzykiem;
- 3) nie rzadziej niż raz na kwartał przeprowadza analizę wpływu skrajnie niekorzystnych warunków na wynik na pozycjach wchodzących w skład aktywów funduszu (testy warunków skrajnych funduszu), w szczególności uwzględniając skrajne zakłócenia:
  - a) poziomu płynności rynków,
  - b) parametrów cenowych i ich zmienności,
  - c) korelacji pomiędzy zmianami parametrów cenowych,
  - d) struktury i wielkości pozycji wchodzących w skład aktywów funduszu i innych szczególnych uwarunkowań działalności funduszu w zakresie ryzyka rynkowego;
- 4) w ramach procedur ustanawia, wdraża i zapewnia przestrzeganie systemu wewnętrznych limitów na ryzyka, który obejmuje środki stosowane w zarządzaniu oraz kontroli poszczególnych rodzajów ryzyka całkowitego, przy uwzględnieniu rodzajów ryzyk,

które są lub mogą być istotne dla funduszu, oraz przy zapewnieniu spójności faktycznego poziomu ryzyka całkowitego z profilem ryzyka funduszu;

- 5) zapewnia, aby faktyczny poziom poszczególnych rodzajów ryzyka całkowitego i innych rodzajów ryzyka, które są lub mogą być istotne dla funduszu, był zgodny z systemem wewnętrznych limitów na ryzyka, o którym mowa w pkt 4;
- 6) w ramach procedur ustanawia i wdraża procesy oraz metody, które w przypadku faktycznego lub przewidywanego naruszenia systemu wewnętrznych limitów na ryzyka danego funduszu pozwolą na niezwłoczne podjęcie działań naprawczych wobec funduszu w najlepiej pojętym interesie uczestników tego funduszu.

4. W przypadkach przewidzianych w polityce zarządzania ryzykiem, przed podjęciem decyzji inwestycyjnej w dotyczącej danego funduszu towarzystwo sporządza prognozy i analizy mające na celu ocenę wpływu tej decyzji na strukturę i płynność aktywów funduszu oraz profil ryzyka do zysku funduszu. Prognozy i analizy powinny być dokonane na podstawie wiarygodnych i aktualnych informacji.

§ 13. 1. Towarzystwo, odrębnie dla każdego zarządzanego funduszu, opracowuje i wdraża procedury zarządzania ryzykiem płynności funduszu w celu zapewnienia zgodności działania tego funduszu z przepisami art. 82 i art. 84 lub art. 139 ustawy.

2. Towarzystwo opracowuje i wdraża procedury przeprowadzania testów warunków skrajnych obszaru płynności funduszu.

3. Towarzystwo zapewnia zgodność profilu płynności lokat zarządzanego funduszu z przepisami art. 82 i art. 84 lub art. 139 ustawy, a w przypadku funduszu zagranicznego – z odpowiednimi przepisami prawa państwa macierzystego tego funduszu.

§ 14. Towarzystwo, odrębnie dla każdego zarządzanego funduszu, oblicza całkowitą ekspozycję funduszu, przy zastosowaniu:

- 1) określonej w załączniku nr 1 do rozporządzenia metody zaangażowania;
- 2) określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia:
  - a) metody absolutnej wartości zagrożonej,
  - b) metody względnej wartości zagrożonej.

§ 15. 1. Towarzystwo opracowuje procedurę wyboru metody pomiaru całkowitej ekspozycji funduszu oraz zapewnia jej wdrożenie i stosowanie.

2. Procedura określa czynniki, od których jest uzależniony wybór metody pomiaru całkowitej ekspozycji funduszu, w szczególności:

- 1) stopień złożoności strategii inwestycyjnej funduszu oraz zróżnicowanie instrumentów pochodnych stosowanych przez fundusz;
- 2) udział instrumentów pochodnych, w tym niestandardowych instrumentów pochodnych, w aktywach netto funduszu;
- 3) rodzaj funduszu;
- 4) płynność lokat funduszu.

3. Zmiana wybranej metody pomiaru całkowitej ekspozycji funduszu jest możliwa wyłącznie w przypadkach wskazanych w procedurze, o której mowa w ust. 1.

§ 16. 1. Całkowita ekspozycja funduszu inwestycyjnego otwartego lub specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego stosującego zasady i ograniczenia określone dla funduszu inwestycyjnego otwartego, niebędących funduszami inwestycyjnymi z wydzielonymi subfunduszami, lub subfunduszu wydzielonego w funduszu inwestycyjnym otwartym lub specjalistycznym funduszu inwestycyjnym otwartym stosującym zasady i ograniczenia określone dla funduszu inwestycyjnego otwartego, nie może w żadnym momencie przekroczyć wartości aktywów netto wyznaczonej z uwzględnieniem § 18 ust. 4.

2. Całkowita ekspozycja funduszu inwestycyjnego zamkniętego lub specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego stosującego zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego zamkniętego, niebędących funduszami inwestycyjnymi z wydzielonymi subfunduszami, lub subfunduszu wydzielonego w funduszu inwestycyjnym zamkniętym lub specjalistycznym funduszu inwestycyjnym otwartym stosującym zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego zamkniętego, nie może w żadnym momencie przekroczyć 300% wartości aktywów netto wyznaczonej z uwzględnieniem § 18 ust. 4.

3. Towarzystwo oblicza wartość całkowitej ekspozycji funduszu w każdym dniu roboczym, co najmniej raz dziennie.

§ 17. 1. W przypadku wyboru metody zaangażowania towarzystwo stosuje tę metodę do wszystkich pozycji uwzględnianych przy obliczaniu całkowitej ekspozycji funduszu.

2. W przypadku funduszu inwestycyjnego otwartego lub specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego stosującego zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego otwartego, niebędących funduszami inwestycyjnymi z wydzielonymi subfunduszami, lub subfunduszu wydzielonego w funduszu inwestycyjnym otwartym lub specjalistycznym funduszu inwestycyjnym otwartym stosującym zasady i

ograniczenia określone dla funduszu inwestycyjnego otwartego, towarzystwo, stosując metodę zaangażowania, może przy obliczaniu całkowitej ekspozycji nie uwzględnić ekspozycji z tytułu pożyczek i kredytów, o których mowa w art. 108 ustawy.

3. Instrument pochodny może być wyłączony z pomiaru całkowitej ekspozycji funduszu metodą zaangażowania w przypadkach i na warunkach określonych w polityce zarządzania ryzykiem, jeżeli jednocześnie instrument pochodny:

- 1) zamienia wyniki osiągnięte przez jedną lub więcej lokat znajdujących się w portfelu funduszu na wyniki osiągnięte przez inne aktywa w ten sposób, że lokaty te nie mają wpływu na wyniki tego funduszu;
- 2) nie zawiera elementów dźwigni finansowej ani nie jest źródłem dodatkowych ryzyk w porównaniu do ryzyk generowanych przez instrument stanowiący bazę instrumentu pochodnego.

4. Instrument pochodny może być wyłączony z dokonywanego metodą zaangażowania pomiaru całkowitej ekspozycji funduszu inwestycyjnego otwartego lub specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego stosującego zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego otwartego, niebędących funduszami inwestycyjnymi z wydzielonymi subfunduszami, lub subfunduszu wydzielonego w funduszu inwestycyjnym otwartym lub specjalistycznym funduszu inwestycyjnym otwartym stosującym zasady i ograniczenia określone dla funduszu inwestycyjnego otwartego, także w przypadku gdy ten fundusz lub subfundusz wykorzystuje instrument pochodny w celu określonym w art. 99 ust. 1 ustawy.

§ 18. 1. Całkowita ekspozycja funduszu wyznaczona metodą zaangażowania może ulec redukcji poprzez:

- 1) kompensację, o której mowa w § 5 załącznika nr 1 do rozporządzenia;
- 2) specjalne zasady kompensacji, o których mowa w § 6 załącznika nr 1 do rozporządzenia;
- 3) ustanowienie pozycji zabezpieczających, o których mowa w § 7 załącznika nr 1 do rozporządzenia.

2. Towarzystwo może stosować techniki redukcji, o których mowa w ust. 1, jeżeli transakcje mające za przedmiot instrumenty podlegające tym technikom zostały zawarte wyłącznie w celu redukcji ryzyka funduszu.

3. Towarzystwo opracowuje, wdraża i stosuje procedurę określającą zasady stosowania technik redukcji.

4. Przy obliczaniu wartości aktywów netto funduszu do celu stosowania limitu, o którym mowa w § 16 ust. 1 lub ust. 2, towarzystwo nie uwzględnia wartości lokat oraz wyceny instrumentów pochodnych, które zostały wykorzystane w ramach technik redukcji, o których mowa w ust. 1.

§ 19. 1. W przypadku wyboru metody absolutnej wartości zagrożonej albo metody względnej wartości zagrożonej towarzystwo stosuje tę metodę do wszystkich pozycji aktywów funduszu uwzględnianych przy obliczaniu całkowitej ekspozycji funduszu.

2. Metoda wartości zagrożonej powinna być stosowana do określania co najmniej poziomu ogólnego ryzyka rynkowego obejmującego ryzyko stopy procentowej, ryzyko cen instrumentów kapitałowych i ryzyko walutowe. W polityce zarządzania ryzykiem towarzystwo wskazuje i uzasadnia przypadki, w których przy pomiarze całkowitej ekspozycji funduszu metodą wartości zagrożonej nie identyfikuje i nie uwzględnia innych ryzyk związanych z inwestowaniem w jednostki uczestnictwa funduszu inwestycyjnego otwartego lub specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego lub certyfikaty inwestycyjne funduszu inwestycyjnego zamkniętego.

3. Metoda wartości zagrożonej może być stosowana do określenia poziomu szczególnego ryzyka rynkowego aktywów funduszu, jeżeli towarzystwo opracowało, wdrożyło i zapewniło stosowanie modelu wartości zagrożonej do pomiaru poszczególnych rodzajów ryzyka szczególnego; w przeciwnym wypadku towarzystwo przeprowadza testy warunków skrajnych odrębnie dla poszczególnych rodzajów ryzyka szczególnego.

§ 20. 1. Towarzystwo w każdym czasie, gdy jest to w jego opinii uzasadnione, jednak nie rzadziej niż raz na kwartał, przeprowadza przegląd, ocenia, monitoruje:

- 1) skuteczność i zgodność polityki zarządzania ryzykiem, w tym procedur, procesów i metod, o których mowa w § 10–16, oraz metod wyznaczania całkowitej ekspozycji z profilami ryzyka funduszy;
- 2) przestrzeganie przez fundusze polityki zarządzania ryzykiem, w tym procedur, procesów i metod, o których mowa § 10–16, oraz metod wyznaczania całkowitej ekspozycji;
- 3) skuteczność środków zastosowanych w celu wyeliminowania nieprawidłowości w funkcjonowaniu procesu zarządzania ryzykiem funduszy i zgodności z obowiązującymi przepisami.

2. Towarzystwo opracowuje, wdraża i stosuje procedurę wprowadzania zmian w procesie zarządzania ryzykiem, określając warunki uzasadniające ich wprowadzenie.

§ 21. 1. Jeżeli fundusz zawiera transakcje przy zobowiązaniu się drugiej strony do odkupu, towarzystwo uwzględnia w procesie zarządzania ryzykiem tego funduszu ryzyko niewypłacalności drugiej strony transakcji.

2. Fundusz będący stroną transakcji przy zobowiązaniu się drugiej strony do odkupu nie może zawrzeć tej transakcji, jeżeli druga strona tej transakcji nie ustanowi na jego rzecz zabezpieczenia w środkach pieniężnych, zbywalnych papierach wartościowych, instrumentach rynku pieniężnego lub innych instrumentach, które zgodnie z ustawą stanowią dopuszczalny przedmiot lokat funduszu inwestycyjnego.

3. Przejęcie przez fundusz przedmiotu zabezpieczenia ustanowionego przez drugą stronę transakcji przy zobowiązaniu się drugiej strony do odkupu w przypadku jej niewypłacalności, nie może powodować naruszenia przez fundusz ograniczeń inwestycyjnych, o których mowa w art. 96–101 i art. 104 lub art. 145–149 i art. 151a ustawy.

Rozdział 5

Zapobieganie występowaniu konfliktów interesów

§ 22. 1. Struktura organizacyjna towarzystwa powinna zapobiegać powstawaniu konfliktów interesów, a w przypadku powstania konfliktu interesów – zapewnić ochronę interesów uczestników funduszy lub zbiorczych portfeli papierów wartościowych lub klientów towarzystwa przed jego szkodliwym wpływem.

2. Przez konflikt interesów rozumie się znane towarzystwu okoliczności, które mogą doprowadzić do powstania sprzeczności między interesem towarzystwa lub osoby obowiązanej a obowiązkiem działania przez towarzystwo w sposób rzetelny, z uwzględnieniem najlepiej pojętego interesu uczestników funduszu lub zbiorczego portfela papierów wartościowych oraz klientów towarzystwa oraz okoliczności, które mogą doprowadzić do sprzeczności pomiędzy interesami uczestników funduszu lub zbiorczego portfela papierów wartościowych lub klientów towarzystwa.

3. Konflikt interesów może powstać w szczególności w przypadku gdy towarzystwo lub osoba obowiązana:

- 1) może uzyskać korzyść lub uniknąć straty na skutek poniesienia straty lub niezyskania korzyści przez co najmniej jednego klienta tego towarzystwa, fundusz lub zbiorczy portfel papierów wartościowych;

- 2) posiada obiektywny powód, aby udzielać preferencji klientowi, grupie klientów, funduszowi lub zbiorczemu portfelowi papierów wartościowych w stosunku do innego klienta, grupy klientów, funduszu lub zbiorczego portfela papierów wartościowych;
- 3) posiada interes rozbieżny z interesem klienta, funduszu lub zbiorczego portfela papierów wartościowych;
- 4) prowadzi taką samą działalność jak działalność prowadzona przez klienta towarzystwa;
- 5) otrzyma od osoby innej niż klient, fundusz lub zbiorczy portfel papierów wartościowych korzyść majątkową inną niż standardowe prowizje i opłaty, w związku z usługą świadczoną na rzecz klienta lub zarządzaniem funduszem lub zbiorczym portfelem papierów wartościowych.

§ 23. 1. Sposób postępowania towarzystwa w celu przeciwdziałania powstawaniu konfliktów interesów zawiera regulamin zarządzania konfliktami interesów uchwalany przez zarząd towarzystwa. Regulamin ten uwzględnia organizację wewnętrzną towarzystwa oraz rodzaj i zakres prowadzonej przez nie działalności. W towarzystwie, które wchodzi w skład grupy kapitałowej, regulamin określa sposób postępowania towarzystwa w celu przeciwdziałania powstawaniu konfliktów interesów dostosowany do struktury grupy kapitałowej oraz rodzaju działalności prowadzonej przez innych członków tej grupy kapitałowej.

2. Regulamin określa w szczególności:

- 1) okoliczności, które w odniesieniu do poszczególnych czynności z zakresu działalności towarzystwa powodują lub mogą powodować powstanie konfliktu interesów związanego z istotnym ryzykiem naruszenia interesów klientów towarzystwa lub uczestników funduszu lub zbiorczego portfela papierów wartościowych;
- 2) sposób zarządzania konfliktami interesów.

3. Jeżeli jest to uzasadnione rodzajem i rozmiarem prowadzonej działalności oraz poziomem ryzyka naruszenia interesów klientów lub uczestników funduszu inwestycyjnego lub zbiorczego portfela papierów wartościowych, sposób zarządzania konfliktami interesów powinien w szczególności:

- 1) zapobiegać przepływowi informacji pomiędzy osobami wykonującymi poszczególne czynności z zakresu działalności towarzystwa, które mogą powodować powstanie konfliktu interesów lub zapewniać nadzór nad przepływem takich informacji, jeżeli jest on konieczny;

- 2) zapewniać nadzór nad osobami wykonującymi czynności z zakresu działalności towarzystwa, których interesy są sprzeczne z interesem klientów, uczestników funduszu lub zbiorczego portfela papierów wartościowych, lub które mogą reprezentować interesy sprzeczne z interesem klientów, uczestników funduszu lub zbiorczego portfela papierów wartościowych;
- 3) zapobiegać powstaniu bezpośredniej zależności wysokości wynagrodzenia osób wykonujących czynności z zakresu działalności towarzystwa od wynagrodzenia lub zysków osiągniętych przez osoby wykonujące czynności innego rodzaju, które powodują lub mogą powodować powstanie konfliktu interesów;
- 4) zapobiegać możliwości wywierania niekorzystnego wpływu na sposób wykonywania czynności z zakresu działalności towarzystwa przez osobę obowiązującą;
- 5) zapobiegać przypadkom jednoczesnego lub następującego bezpośrednio po sobie wykonywania przez tę samą osobę obowiązującą czynności z zakresu działalności towarzystwa, które mogą wywrzeć niekorzystny wpływ na prawidłowe zarządzanie konfliktami interesów lub zapewniać nadzór nad sposobem wykonywania tych czynności, jeżeli jest on konieczny;
- 6) zapewnić osobom obowiązującym zaangażowanym w wykonywanie działalności towarzystwa niezależność wykonywania ich czynności;
- 7) określać zasady zawierania transakcji pomiędzy:
  - a) funduszami zarządzanymi przez towarzystwo,
  - b) towarzystwem działającym na rachunek własny a zarządzanym przez niego funduszem,
  - c) towarzystwem działającym na rachunek własny albo zbiorczego portfela papierów wartościowych a klientami towarzystwa,
  - d) funduszem zarządzanym przez towarzystwo a klientami towarzystwa,
  - e) towarzystwem działającym na rachunek własny albo zbiorczego portfela papierów wartościowych a funduszem zarządzanym przez towarzystwo;
- 8) zapobiegać wykorzystaniu lub ujawnianiu przez osoby obowiązujące wykonujące czynności z zakresu działalności towarzystwa lub osoby obowiązujące posiadające dostęp do informacji poufnych lub stanowiących tajemnicę zawodową informacji, które powodują lub mogą powodować powstanie konfliktu interesów, poprzez:
  - a) zawieranie transakcji własnych, które:
    - stanowią manipulację lub są związane z wykorzystaniem informacji poufnej,

- są związane z ujawnieniem lub wykorzystaniem informacji stanowiącej tajemnicę zawodową lub
  - stanowią naruszenie przepisów dotyczących prowadzenia działalności przez towarzystwo lub fundusze,
- b) doradzanie lub nakłanianie innej osoby do zawarcia transakcji spełniającej warunki określone w lit. a lub do zawarcia transakcji z wykorzystaniem informacji dotyczących zleceń składanych przez klientów towarzystwa będących w posiadaniu tej osoby obowiązanej,
- c) ujawnianie innej osobie informacji, których wynikiem jest lub może być podjęcie przez tę osobę decyzji o zawarciu transakcji, o której mowa w lit. b, lub doradzanie przez tę osobę lub nakłanianie do zawarcia transakcji, o której mowa w lit. b.

4. Regulamin określa ponadto:

- 1) zasady informowania osób obowiązanych o istniejących ograniczeniach zawierania transakcji własnych oraz o sposobie postępowania w związku z zawieraniem przez nie takich transakcji;
- 2) obowiązek informowania towarzystwa przez osoby obowiązane o zawieranych transakcjach własnych;
- 3) zasady prowadzenia rejestru transakcji własnych zawieranych przez osoby obowiązane oraz rejestru zgód udzielonych na zawarcie takich transakcji.

5. Ograniczenia w zawieraniu transakcji własnych nie dotyczą transakcji własnych lub transakcji na rachunek innych osób zawieranych przez osoby obowiązane, jeżeli transakcje te:

- 1) są zawierane przez podmiot prowadzący działalność maklerską, któremu ta osoba obowiązana zleciła zarządzanie portfelem instrumentów finansowych w sposób wyłączający jej wpływ na decyzje inwestycyjne podejmowane na jej rachunek lub
- 2) przedmiotem tych transakcji są jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych otwartych lub tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych, o których mowa w art. 2 pkt 9 ustawy.

§ 24. 1. Towarzystwo opracowuje i wdraża procedurę zapobiegającą ujawnieniu lub wykorzystaniu informacji poufnych lub stanowiących tajemnicę zawodową w celu zapobieżenia wykorzystywaniu lub ujawnianiu takich informacji przez osoby kierujące działalnością towarzystwa i osoby uczestniczące w świadczeniu usług lub osoby posiadające dostęp do tych informacji.

2. Procedura zawiera w szczególności:

- 1) wskazanie osób objętych obowiązkiem zachowania tajemnicy zawodowej lub zakazem ujawniania i wykorzystywania informacji poufnych oraz wyraźny zakaz ujawniania i wykorzystywania przez nie takich informacji;
- 2) określenie wyjątków od zakazu ujawniania informacji stanowiących tajemnicę zawodową lub informacji poufnych;
- 3) sposób postępowania z dokumentami zawierającymi informacje stanowiące tajemnicę zawodową lub informacje poufne;
- 4) sposób i tryb przeprowadzania kontroli obowiązku przestrzegania zachowania tajemnicy zawodowej oraz zakazu ujawniania i wykorzystywania informacji poufnych.

§ 25. 1. Towarzystwo prowadzi rejestr transakcji własnych zawieranych przez osoby obowiązane oraz rejestr zgód udzielonych na zawarcie takich transakcji.

2. Towarzystwo prowadzi rejestr rodzajów działalności wykonywanej przez towarzystwo w imieniu własnym lub działalności wykonywanej przez inny podmiot na rzecz towarzystwa, w związku z którymi powstał lub może powstać konflikt interesów związany z istotnym ryzykiem naruszenia interesów klienta, funduszu lub uczestników funduszu.

Rozdział 6

Działanie w najlepiej pojętym interesie uczestników funduszu

§ 26. Towarzystwo działa w najlepiej pojętym interesie uczestników zarządzanych przez siebie funduszy, dbając o ich równe traktowanie, w szczególności powstrzymuje się od działań, które powodują lub mogą powodować uprzywilejowanie interesów jakiejkolwiek grupy uczestników zarządzanego przez nie funduszu lub funduszy w stosunku do interesów innej grupy takich uczestników.

§ 27. Sposób prowadzenia przez towarzystwo działalności w zakresie zarządzania funduszami określa uchwalony przez zarząd towarzystwa regulamin, który określa w szczególności:

- 1) sposób zapobiegania praktykom, które mogłyby wpłynąć niekorzystnie na stabilność i integralność rynku;
- 2) model i system wyceny zapewniający prawidłowe i przejrzyste ustalanie wartości jednostek uczestnictwa lub certyfikatów inwestycyjnych funduszy zarządzanych przez towarzystwo;
- 3) procedurę podejmowania i wykonywania decyzji inwestycyjnych w imieniu funduszy zarządzanych przez towarzystwo, zapewniającą podejmowanie decyzji zgodnie z celami

inwestycyjnymi i polityką inwestycyjną, przy uwzględnieniu limitów ryzyka dotyczących funduszu;

- 4) politykę składania i realizacji zleceń funduszy;
- 5) politykę alokacji zleceń, jeżeli towarzystwo zamierza dokonywać łączenia zleceń, o którym mowa § 32;
- 6) strategię wykonywania praw głosu wynikających z instrumentów finansowych wchodzących w skład portfeli inwestycyjnych funduszy.

§ 28. 1. Towarzystwo zapewnia, aby zarządzane przez nie fundusze oraz ich uczestnicy nie byli obciążani nieuzasadnionymi kosztami.

§ 29. Towarzystwo dochowuje szczególnej staranności przy wyborze i dokonywaniu lokat w imieniu zarządzanych przez siebie funduszy, w szczególności zapewnia, aby osoby odpowiedzialne za ich dokonywanie posiadały odpowiednią wiedzę o aktywach będących przedmiotem takich lokat.

§ 30. Towarzystwo przeciwdziała nieuprawnionemu wykorzystywaniu informacji dotyczących niezrealizowanych zleceń zarządzanego przez nie funduszu oraz zapobiega nieuprawnionemu wykorzystywaniu takich informacji przez osoby obowiązane.

§ 31. 1. Towarzystwo przygotowuje i wdraża politykę składania i realizacji zleceń funduszy, uwzględniając cenę instrumentu finansowego, koszty związane z wykonaniem zlecenia, czas zawarcia transakcji, prawdopodobieństwo zawarcia transakcji i jej rozliczenia, wielkość zlecenia, jego charakter oraz inne czynniki, które mają istotny wpływ na świadczoną usługę.

2. Towarzystwo ustala wagę przypisywaną poszczególnym czynnikom wskazanym w ust. 1 albo wdraża procedurę określającą sposób jej ustalania, z uwzględnieniem:

- 1) celów inwestycyjnych, polityki inwestycyjnej oraz ryzyka właściwego dla danego funduszu;
- 2) specyfiki składanego zlecenia;
- 3) cech instrumentu finansowego będącego przedmiotem zlecenia;
- 4) rodzaju i specyfiki możliwych miejsc wykonania.

3. Polityka składania i realizacji zleceń funduszy umożliwia zarządzanym funduszom uzyskiwanie najkorzystniejszych wyników oraz zapewnia, że składanie i realizacja zleceń przez towarzystwo jest dokonywane w najlepiej pojętym interesie zarządzanych przez nie funduszy.

4. Polityka umożliwi niezwłoczną, należytą i sprawną realizację zleceń oraz zapewni, że:

- 1) zlecenia realizowane w imieniu funduszu są prawidłowo rejestrowane i rozliczane;
- 2) realizacja porównywalnych zleceń funduszu odbywa się kolejno i niezwłocznie;
- 3) instrumenty finansowe lub kwoty pieniężne uzyskane z tytułu rozliczenia zrealizowanych zleceń są niezwłocznie i prawidłowo przekazywane na rachunek właściwego funduszu.

5. Towarzystwo dokonuje przeglądu polityki składania i realizacji zleceń nie rzadziej niż raz na rok, a ponadto w każdym przypadku wystąpienia istotnej zmiany, która trwale wpływa na zdolność towarzystwa do dalszego uzyskiwania możliwie najlepszych wyników funduszu w miejscach wykonania ustalonych zgodnie z tą polityką.

6. Towarzystwo powinno w każdym czasie wykazać, że działało zgodnie z polityką składania i realizacji zleceń.

§ 32. 1. Łączenie przez towarzystwo zleceń dotyczących portfeli inwestycyjnych różnych funduszy lub zleceń związanych ze świadczeniem usług na rzecz różnych klientów lub zleceń własnych towarzystwa jest dopuszczalne wyłącznie w przypadku gdy połączenie zleceń nie działa na niekorzyść któregośkolwiek funduszu lub klienta.

2. Jeżeli towarzystwo łączy zlecenie funduszu z jednym lub kilkoma zleceniami innego funduszu lub klienta lub zleceniem na rachunek własny towarzystwa a połączone zlecenie jest realizowane transzami, polityka alokacji zleceń określa sposób, w jaki świadczenia wynikające z połączonego zlecenia są przydzielane poszczególnym podmiotom.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, towarzystwo nie może przydzielać świadczeń wynikających z połączonego zlecenia w sposób niekorzystny dla innego funduszu lub klienta.

4. Jeżeli w przypadku, o którym mowa w ust. 2, następuje częściowa realizacja połączonego zlecenia, pierwszeństwo w przydziale świadczeń wynikających z połączonego zlecenia przysługuje funduszowi lub klientowi, chyba że towarzystwo jest w stanie wykazać uczestnikom funduszu lub klientom, że bez połączenia zleceń nie można byłoby ich zrealizować na tak korzystnych warunkach albo w całości; w takim przypadku towarzystwo dokonuje przydziału świadczeń wynikających z połączonego zlecenia proporcjonalnie, w sposób zgodny z polityką alokacji zleceń.

§ 33. 1. Towarzystwo ustala strategię wykonywania prawa głosu wynikającego z instrumentów finansowych wchodzących w skład portfeli inwestycyjnych funduszy, która

określa sposób wykonywania prawa głosu przysługującego funduszom z tytułu instrumentów finansowych wchodzących w skład ich portfeli inwestycyjnych.

2. Strategia zawiera w szczególności postanowienia:

- 1) dotyczące sposobu monitorowania przez towarzystwo istotnych zmian w spółkach, w których przysługuje prawo głosu funduszom zarządzanym przez to towarzystwo;
- 2) zapewniające, że prawo głosu jest wykonywane w zgodzie z celami inwestycyjnymi i polityką inwestycyjną poszczególnych funduszy;
- 3) dotyczące zapobiegania konfliktom interesów wynikającym z wykonywania prawa głosu oraz zarządzania nim.

Rozdział 7

Tryb i warunki postępowania towarzystw w kontaktach z klientami, na rzecz których są świadczone usługi

Oddział 1

Przepisy ogólne

§ 34. 1. Towarzystwo może, na pisemny wniosek klienta profesjonalnego i w zakresie określonym w tym wniosku albo pomimo braku takiego wniosku, uznać go za klienta detalicznego.

2. Przed zawarciem umowy o świadczenie usługi z klientem profesjonalnym towarzystwo informuje go o zasadach traktowania klientów profesjonalnych i o przysługującym mu uprawnieniu do złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1.

3. W przypadku uwzględnienia wniosku, o którym mowa w ust. 1, w umowie zawartej z klientem profesjonalnym towarzystwo określa zakres usług i instrumentów finansowych, na potrzeby których będzie on traktowany jak klient detaliczny.

§ 35. W przypadku uznania klienta profesjonalnego za klienta detalicznego stosuje się odpowiednio przepisy rozporządzenia określające zasady traktowania przez towarzystwo klientów detalicznych.

§ 36. 1. Towarzystwo może, na pisemny wniosek podmiotu innego niż określony w § 2 pkt 21 lit. a–m oraz w zakresie określonym w takim wniosku, uznać go za klienta profesjonalnego, jeżeli podmiot ten wykaże, że posiada wiedzę i doświadczenie pozwalające na podejmowanie właściwych decyzji inwestycyjnych oraz właściwą ocenę ryzyka

związanego z tymi decyzjami. Wniosek określa zakres usług, transakcji lub instrumentów finansowych, na potrzeby których podmiot chce być traktowany jak klient profesjonalny.

2. Warunek, o którym mowa w ust. 1 zdanie pierwsze, uważa się za zachowany w przypadku gdy dany podmiot spełnia co najmniej dwa z poniższych wymogów:

- 1) zawierał na odpowiednim rynku transakcje o wartości odpowiadającej co najmniej wyrażonej w złotych równowartości 50.000 euro każda, obliczonej przy zastosowaniu średniego kursu euro ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski na dzień poprzedzający dzień złożenia wniosku, ze średnią częstotliwością co najmniej 10 transakcji na kwartał w ciągu czterech ostatnich kwartałów;
- 2) wartość jego portfela instrumentów finansowych, łącznie ze środkami pieniężnymi wchodzącymi w jego skład, wynosi co najmniej wyrażoną w złotych równowartość 500.000 euro obliczoną w sposób wskazany w pkt 1;
- 3) pracuje lub pracował w sektorze finansowym przez co najmniej rok na stanowisku, które wymaga wiedzy zawodowej dotyczącej transakcji w zakresie instrumentów finansowych lub usług, które miałyby być świadczone przez towarzystwo na jego rzecz na podstawie zawieranej umowy.

3. Przed uwzględnieniem wniosku towarzystwo ustala wiedzę klienta o zasadach traktowania klientów profesjonalnych przy świadczeniu usług, których wniosek dotyczy.

4. Warunkami uwzględnienia wniosku, o którym mowa w ust. 1, są:

- 1) udzielenie podmiotowi występującemu z wnioskiem informacji o zasadach traktowania przez towarzystwo klientów profesjonalnych;
- 2) złożenie przez klienta pisemnego oświadczenia o znajomości zasad traktowania przez towarzystwo klientów profesjonalnych oraz o skutkach zastosowania tych zasad.

5. Towarzystwo zobowiązuje swoich klientów do przekazywania informacji o zmianach danych, które mają wpływ na możliwość traktowania danego klienta jako klienta profesjonalnego.

6. W przypadku powzięcia informacji, że klient przestał spełniać warunki pozwalające na traktowanie go jak klienta profesjonalnego, o którym mowa w § 2 pkt 21 lit. a-m, towarzystwo podejmuje działania zmierzające do zmiany statusu klienta na potrzeby świadczenia usług na jego rzecz, chyba że klient złoży wniosek, o którym mowa w ust. 1, i spełnia warunki, o których mowa w tym przepisie.

7. Zmiany w zakresie stanu faktycznego stanowiącego podstawę uznania spełnienia wymogów, o których mowa w ust. 2, nie mają wpływu na zmianę przyznanego klientowi statusu klienta profesjonalnego .

§ 37. 1. Towarzystwo opracowuje i wdraża pisemną procedurę postępowania w przypadkach złożenia wniosków, o których mowa w § 34 ust. 1 i § 36 ust. 1, oraz w przypadku, o którym mowa w § 36 ust. 6.

2. Towarzystwo informuje klienta lub potencjalnego klienta, przy użyciu trwałego nośnika informacji, o uprawnieniu do wystąpienia z wnioskami, o których mowa w § 34 ust. 1 i § 36 ust. 1.

Oddział 2

Przekazywanie informacji

§ 38. 1. W przypadku gdy towarzystwo przekazuje klientowi informacje przy użyciu trwałego nośnika informacji, użycie nośnika innego niż papier jest dopuszczalne, jeżeli:

- 1) uzasadnia to charakter świadczonej usługi;
- 2) klient, mając możliwość wyboru pomiędzy przekazaniem informacji na papierze albo za pomocą innego trwałego nośnika informacji, wskazuje wyraźnie ten drugi sposób.

2. Jeżeli towarzystwo przekazuje klientom informacje za pośrednictwem strony internetowej towarzystwa, nie kierując ich indywidualnie do klienta, korzystanie z tego sposobu przekazu jest dopuszczalne jeżeli są spełnione następujące warunki:

- 1) uzasadnia to charakter świadczonej usługi;
- 2) klient posiada regularny dostęp do Internetu; podanie przez klienta jego adresu poczty elektronicznej na potrzeby świadczenia usług uważa się za posiadanie przez niego takiego dostępu;
- 3) klient udzielił wyraźnej zgody na przekazywanie informacji w taki sposób;
- 4) jednocześnie z zamieszczeniem informacji na stronie internetowej towarzystwa klient zostanie powiadomiony, w formie elektronicznej, o adresie strony internetowej towarzystwa oraz o miejscu na tej stronie, gdzie jest opublikowana informacja;
- 5) towarzystwo zapewni aktualność przekazywanej informacji;
- 6) informacja będzie dostępna na stronie internetowej towarzystwa przez czas niezbędny do tego, aby klient mógł się z nią zapoznać.

3. Jeżeli towarzystwo przekazuje klientom, wobec których świadczy usługi pośrednictwa w zbywaniu i odkupywaniu jednostek uczestnictwa oraz tytułów uczestnictwa

informacje za pośrednictwem strony internetowej, nie kierując ich indywidualnie do klienta, warunkiem korzystania z takiego sposobu przekazu jest:

- 1) wyraźna zgoda klienta na przekazywanie informacji w taki sposób;
- 2) przekazanie klientowi powiadomienia, w formie elektronicznej, zawierającego adres strony internetowej towarzystwa oraz wskazanie miejsca na tej stronie, gdzie można znaleźć informacje;
- 3) zapewnienie przez towarzystwo aktualności informacji;
- 4) dostępność informacji na stronie internetowej towarzystwa przez czas niezbędny do tego, aby klient mógł się z nimi zapoznać.

§ 39. 1. Informacje kierowane przez towarzystwo do klientów lub potencjalnych klientów, w tym informacje upowszechniane przez towarzystwo w celu reklamy lub promocji świadczonych usług, powinny być rzetelne, nie mogą budzić wątpliwości ani wprowadzać w błąd. Informacje upowszechniane przez towarzystwo w celu reklamy lub promocji świadczonych przez nie usług są w sposób niebudzący wątpliwości oznaczane jako informacje upowszechniane w celu reklamy lub promocji usług.

2. Informacje kierowane do klienta detalicznego lub potencjalnego klienta detalicznego albo rozpowszechniane w sposób umożliwiający takim klientom zapoznanie się z nimi:

- 1) zawierają firmę towarzystwa oraz nazwę organu nadzoru, który udzielił towarzystwu zezwolenia na świadczenie usług;
- 2) są przedstawione w sposób zrozumiały dla przeciętnego odbiorcy, do którego są kierowane lub który może się z nimi zapoznać;
- 3) nie mogą ukrywać, umniejszać ani przedstawiać w sposób niejasny istotnych elementów, stwierdzeń lub ostrzeżeń ani prezentować potencjalnych korzyści płynących z usługi lub instrumentu finansowego, jeżeli jednocześnie w sposób uczciwy i wyraźny nie wskazują zagrożeń, jakie są związane z daną usługą lub instrumentem.

3. Jeżeli informacje, o których mowa w ust. 1, zawierają ofertę zawarcia umowy, towarzystwo przekazuje potencjalnym klientom detalicznym informacje związane z towarzystwem i oferowaną usługą; przepisy § 41, 42 i 49 stosuje się odpowiednio.

4. Informacje, o których mowa w ust. 1, nie mogą wykorzystywać nazwy żadnego organu nadzoru w sposób, który może wskazywać lub sugerować, że organ nadzoru zatwierdził lub zaakceptował produkty lub usługi towarzystwa.

5. Jeżeli informacje, o których mowa w ust. 1, wskazują korzyści, które można osiągnąć w przypadku skorzystania z usług świadczonych przez towarzystwo, powinny one wskazywać także poziom ryzyka inwestycyjnego związanego z tymi usługami.

6. Jeżeli informacje, o których mowa w ust. 1, mogą stanowić podstawę podjęcia przez klientów decyzji o skorzystaniu z usługi pośrednictwa w zbywaniu i odkupywaniu jednostek uczestnictwa oraz tytułów uczestnictwa, powinny one zawierać taki zakres danych oraz zostać przedstawione w taki sposób, aby mogli oni zrozumieć specyfikę danej usługi i będącego przedmiotem danej usługi instrumentu finansowego oraz związane z nim ryzyko. Informacje takie mogą być przekazywane w formie ujednoczonej i powinny zawierać w szczególności dane o:

- 1) towarzystwie oraz świadczonej przez nie usłudze pośrednictwa w zbywaniu i odkupywaniu jednostek uczestnictwa oraz tytułów uczestnictwa;
- 2) instrumentach finansowych będących przedmiotem takiej usługi;
- 3) kosztach i opłatach związanych z daną usługą.

§ 40. 1. Informacje, o których mowa w § 39 ust. 1, mogą obejmować porównanie usług świadczonych przez towarzystwo z innymi podobnymi usługami, jeżeli:

- 1) porównanie jest miarodajne i przedstawione w sposób rzetelny;
- 2) zostały wskazane źródła informacji wykorzystanych do porównania;
- 3) zostały wskazane główne fakty i założenia wykorzystane przy dokonywaniu porównania.

2. Informacje, o których mowa w § 39 ust. 1, mogą wskazywać wyniki osiągnięte w przeszłości w związku z inwestowaniem w dany instrument finansowy lub w związku z określonym indeksem finansowym lub ze świadczeniem określonej usługi, jeżeli:

- 1) wskazane wyniki nie są najważniejszym elementem informacji;
- 2) są rzetelne i obejmują dane za okres ostatnich 5 lat lub za cały okres, w którym oferowano dany instrument finansowy, ustalano dany indeks finansowy lub świadczone daną usługę, jeżeli jest to okres krótszy niż 5 lat lub też okres dłuższy, wybrany według uznania towarzystwa; w każdym przypadku jednak informacje o wynikach muszą być oparte o pełne okresy dwunastomiesięczne;
- 3) w sposób wyraźny wskazują okres, za jaki dane są przedstawiane oraz źródło tych danych;
- 4) zawierają wyraźne ostrzeżenie, że przedstawione dane odnoszą się do wyników w przeszłości i że wyniki te nie stanowią gwarancji ich osiągnięcia w przyszłości;

- 5) wskazują walutę obcą wraz z ostrzeżeniem, że ewentualne zyski mogą ulec zwiększeniu lub zmniejszeniu wskutek zmian kursu walutowego - w przypadku gdy wskazanie opiera się na kwotach wyrażonych w walucie obcej;
- 6) opisany jest wpływ, jaki na ten wynik mają prowizje, opłaty i inne obciążenia związane z daną usługą - w przypadku gdy wskazanie opiera się na wynikach brutto.

3. Informacje, o których mowa w § 39 ust. 1, mogą się odnosić do symulacji wyników osiągniętych w przeszłości, jeżeli dotyczą określonego instrumentu finansowego lub indeksu finansowego oraz:

- 1) symulacja wyników osiągniętych w przeszłości opiera się na rzeczywistych wynikach osiągniętych w przeszłości w związku z inwestowaniem w jeden lub w kilka instrumentów finansowych lub w związku z indeksami finansowymi, które są tożsame lub stanowią podstawę instrumentu finansowego, którego informacje dotyczą;
- 2) w stosunku do rzeczywistych wyników w przeszłości, o których mowa w pkt 1, są spełnione warunki określone w ust. 2 pkt 1-3, 5 i 6 oraz
- 3) zawierają wyraźne ostrzeżenie, że dane odnoszą się do symulacji wyników w przeszłości i że wyniki te nie stanowią gwarancji ich osiągnięcia w przyszłości.

4. Informacje, o których mowa w § 39 ust. 1, mogą się odnosić do wyników przyszłych, jeżeli:

- 1) nie są oparte na symulacji wyników w przeszłości ani nie odwołują się do takiej symulacji;
- 2) są oparte na uzasadnionych założeniach wynikających z obiektywnych danych;
- 3) są oparte na wynikach brutto i ujawniają wpływ, jaki na te wyniki będą miały prowizje, opłaty i inne obciążenia związane z daną usługą, oraz
- 4) zawierają wyraźne ostrzeżenie, że przedstawiane prognozy nie stanowią gwarancji przyszłych wyników.

5. Informacje, o których mowa w § 39 ust. 1, mogą się odnosić do konkretnego przypadku opodatkowania, jeżeli wyraźnie wskazują, że takie opodatkowanie zależy od indywidualnej sytuacji klienta i może ulec zmianie w przyszłości.

6. Jeżeli informacje, o których mowa w § 39 ust. 1, zawierają dane o systemie rekompensat, o którym mowa w art. 133 ust. 1 lub art. 136 ust. 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, którego uczestnikiem jest towarzystwo, mogą one wyłącznie wskazywać system, do którego należy towarzystwo, oraz górną granicę środków objętych tym systemem.

§ 41. 1. Przed zawarciem umowy o świadczenie usług towarzystwo udostępnia klientowi detalicznemu lub potencjalnemu klientowi detalicznemu, przy użyciu trwałego nośnika informacji lub poprzez zamieszczenie na swojej stronie internetowej, szczegółowe informacje dotyczące towarzystwa oraz usług, które będą świadczone na podstawie zawieranej umowy, obejmujące w szczególności:

- 1) firmę towarzystwa;
- 2) oświadczenie potwierdzające, że towarzystwo posiada zezwolenie na świadczenie usług oraz nazwę organu nadzoru, który udzielił mu takiego zezwolenia;
- 3) sposoby komunikowania się klienta z towarzystwem;
- 4) dane teleadresowe pozwalające na bezpośredni kontakt klienta z towarzystwem;
- 5) wskazanie języków, w których klient może kontaktować się z towarzystwem i w których będą sporządzane dokumenty oraz przekazywane informacje;
- 6) szczegółowe zasady świadczenia usług;
- 7) podstawowe zasady wnoszenia skarg klientów i sposób ich załatwiania przez towarzystwo;
- 8) podstawowe zasady postępowania towarzystwa w przypadku powstania konfliktu interesów oraz informację, że na żądanie klienta mogą mu zostać przekazane szczegółowe informacje o tych zasadach;
- 9) zakres, częstotliwość i terminy przekazywanych przez towarzystwo klientowi raportów ze świadczenia usługi;
- 10) koszty i opłaty związane z usługą.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1 pkt 10, powinny:

- 1) wskazywać łączną kwotę, którą klient jest obowiązany zapłacić, z wyszczególnieniem kosztów i opłat oraz podatków związanych z daną usługą, a jeżeli określenie tej kwoty nie jest możliwe – podstawę jej obliczenia w taki sposób, aby klient mógł ją zweryfikować, przy czym prowizje pobierane przez towarzystwo w związku ze świadczoną usługą są przedstawiane w podziale na poszczególne pozycje;
- 2) wskazywać waluty obce i koszty wymiany oraz przyjęte przez towarzystwo zasady ustalania kursów wymiany – w przypadku gdy kwota, o której mowa w pkt 1, lub jej część jest wyrażona w walucie obcej;
- 3) informować o możliwości wystąpienia innych niż wskazane w pkt 1 kosztów i opłat oraz podatków związanych z transakcjami zawartymi w związku z danym instrumentem

finansowym lub usługą, którymi klient może być obciążony, a które nie są płatne za pośrednictwem towarzystwa.

3. Wymóg, o którym mowa w ust. 1 pkt 10, uznaje się za spełniony w przypadku przekazania klientowi przez towarzystwo kluczowych informacji dla inwestorów funduszu lub kluczowych informacji dla inwestorów funduszu zagranicznego, o którym mowa w art. 2 pkt 9 ustawy, w zakresie, w jakim koszty i opłaty zostały przedstawione w ich treści.

4. Jeżeli informacje, o których mowa w ust. 1, są zamieszczone w regulaminie świadczenia danej usługi, przekazanie klientowi lub potencjalnemu klientowi tego regulaminu przed zawarciem umowy uważa się za zachowanie przez towarzystwo wymogu określonego w ust. 1.

5. Informacje, o których mowa w ust. 1, mogą być przekazane klientowi detalicznemu lub potencjalnemu klientowi detalicznemu także po zawarciu umowy o świadczenie usług, w przypadku gdy na wniosek klienta została ona zawarta przy użyciu środków porozumiewania się na odległość uniemożliwiających ich przekazanie przed zawarciem umowy.

§ 42. 1. Przed zawarciem umowy o świadczenie usług towarzystwo przedstawia klientom lub potencjalnym klientom ogólny opis istoty instrumentów finansowych oraz ryzyka związanego z inwestowaniem w te instrumenty finansowe, w sposób umożliwiający podejmowanie przez nich świadomych decyzji inwestycyjnych, dostosowując zakres tej informacji do rodzaju instrumentu finansowego oraz kategorii, do której należy klient.

2. Opis ryzyka związanego z inwestowaniem w instrumenty finansowe, w zależności od istoty danego instrumentu finansowego, zawiera:

- 1) wskazanie ryzyka związanego z danym rodzajem instrumentów finansowych, w tym wyjaśnienie mechanizmu dźwigni finansowej i jego wpływu na ryzyko utraty inwestycji;
- 2) wskazanie zmienności ceny danych instrumentów finansowych lub ograniczeń dotyczących dostępności rynku tych instrumentów;
- 3) informację o możliwości zaciągnięcia przez klienta, w wyniku transakcji na danych instrumentach finansowych, zobowiązań finansowych oraz ewentualnych innych zobowiązań, w tym zobowiązań związanych z dostawą instrumentu bazowego, które są obowiązkami dodatkowymi w stosunku do kosztów nabycia takiego instrumentu finansowego;

4) opis wymogów związanych z utrzymywaniem i uzupełnianiem zabezpieczeń lub podobnych zobowiązań, koniecznych w przypadku inwestowania w dany rodzaj instrumentów finansowych.

3. Jeżeli instrumentu finansowy jest przedmiotem trwającej oferty publicznej i w związku z tą ofertą został opublikowany prospekt emisyjny zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 185, poz. 1439, z 2010 r. Nr 167, poz. 1129 oraz z 2012 r. poz. 836 i poz. 1385) lub odpowiednimi przepisami prawa innego państwa członkowskiego, towarzystwo informuje klienta detalicznego lub potencjalnego klienta detalicznego o miejscu udostępnienia tego prospektu.

4. Wymóg, o którym mowa w ust. 1, uznaje się za spełniony w przypadku dostarczenia przez towarzystwo klientowi kluczowych informacji dla inwestorów funduszu inwestycyjnego otwartego lub funduszu zagranicznego, o którym mowa w art. 2 pkt 9 ustawy.

5. Jeżeli poziom ryzyka związanego z instrumentem finansowym składającym się z kilku różnych instrumentów finansowych może być wyższy niż poziom ryzyka związanego z każdym ze składników tego instrumentu finansowego, towarzystwo przedstawia opis składników takiego instrumentu finansowego oraz sposobu, w jaki ich wzajemne oddziaływanie zwiększa poziom ryzyka.

6. W przypadku instrumentów finansowych, które są związane z gwarancją udzieloną przez inny podmiot, informacje o tej gwarancji powinny zawierać szczegółowe dane dotyczące gwaranta i gwarancji tak, aby klient detaliczny lub potencjalny klient detaliczny mógł prawidłowo dokonać jej oceny.

§ 43. Towarzystwo, z odpowiednim wyprzedzeniem, informuje klienta o istotnych zmianach w informacjach, o których mowa w § 41 i § 42, jeżeli zmiany te są istotne ze względu na charakter świadczonej usługi. Jeżeli informacja, której zmiana dotyczy, została przekazana na trwałym nośniku informacji, zawiadomienie o zmianie przekazuje się na takim nośniku.

§ 44. 1. Towarzystwo przyjmujące zlecenia klientów przekazywane za pomocą telefonu, telefaksu lub innych urządzeń technicznych lub systemów teleinformatycznych oraz za pomocą informatycznych nośników danych, zapewnia:

- 1) poufność składanych zleceń, w szczególności ich zabezpieczenie przed odsłuchaniem lub odczytaniem przez osoby nieuprawnione;
- 2) integralność składanych zleceń, w szczególności ich zabezpieczenie przed modyfikacją lub usunięciem przez osoby nieuprawnione;
- 3) zabezpieczenie przed możliwością ich składania przez osoby nieuprawnione, w szczególności przez ustalenie odrębnego identyfikatora lub hasła dla każdego klienta;
- 4) rejestrację daty i czasu otrzymania zlecenia;
- 5) możliwość potwierdzenia klientowi faktu złożenia zlecenia – z wyłączeniem zleceń składanych za pośrednictwem telefonu.

2. Towarzystwo dokłada należytej staranności w celu zapewnienia sprawnej obsługi klientów w zakresie przyjmowania zleceń w sposób określonych w ust. 1, w szczególności towarzystwo może przyjmować takie zlecenia po uprzedniej identyfikacji osoby składającej zlecenie, zgodnej z zasadami ustalonymi między towarzystwem a tym klientem.

Oddział 3

Ocena adekwatności usług

§ 45. 1. Przed zawarciem umowy o świadczenie usług towarzystwo zwraca się do klienta lub potencjalnego klienta o podanie podstawowych informacji dotyczących poziomu wiedzy o inwestowaniu w zakresie instrumentów finansowych, doświadczenia inwestycyjnego, jego sytuacji finansowej oraz celów inwestycyjnych, niezbędnych do oceny, czy usługa, która ma być świadczona na podstawie zawieranej umowy, jest odpowiednia dla danego klienta, biorąc pod uwagę jego indywidualną sytuację.

2. Towarzystwo zwraca się do klienta lub potencjalnego klienta o przedstawienie informacji niezbędnych do ustalenia, że przy należytym uwzględnieniu charakteru i zakresu świadczonej usługi określona transakcja, rekomendowana lub zawierana w toku świadczenia usługi:

- 1) realizuje cele inwestycyjne danego klienta;
- 2) nie jest związana z ryzykiem, którego poziom przekraczałby możliwości inwestycyjne klienta;
- 3) ma charakter pozwalający na jej zrozumienie przez klienta i dokonanie przez niego oceny związanego z nią ryzyka, biorąc pod uwagę posiadane przez tego klienta doświadczenie i wiedzę.

3. W przypadku klienta profesjonalnego towarzystwo może odstąpić od wymogu podania przez niego informacji dotyczących jego poziomu wiedzy o inwestowaniu w zakresie instrumentów finansowych oraz doświadczenia inwestycyjnego.

4. Towarzystwo, które świadczy usługę doradztwa inwestycyjnego na rzecz klienta profesjonalnego, o którym mowa w § 2 pkt 21 lit. a–m, może uznać, że jest on w stanie ponieść ryzyko inwestycyjne związane z tą usługą zgodnie z jego celami inwestycyjnymi.

5. Informacje, o których mowa w ust. 1, dotyczą:

- 1) rodzajów usług, transakcji i instrumentów finansowych, które są znane klientowi;
- 2) charakteru, wielkości i częstotliwości transakcji instrumentami finansowymi dokonywanych przez klienta oraz okresu, w którym były one dokonywane;
- 3) poziomu wykształcenia, zawodu wykonywanego obecnie lub zawodu wykonywanego poprzednio, jeżeli jest to istotne dla dokonania oceny;
- 4) sytuacji finansowej klienta.

6. Informacje dotyczące sytuacji finansowej klienta lub potencjalnego klienta powinny, odpowiednio do potrzeb, wskazywać źródła i wysokość stałych dochodów, posiadanych aktywów, w tym aktywów płynnych, inwestycji, nieruchomości oraz stałych zobowiązań finansowych.

7. Informacje dotyczące celów inwestycyjnych klienta lub potencjalnego klienta powinny, odpowiednio do potrzeb, zawierać informacje o długości okresu, w którym klient zamierza dokonywać inwestycji, jego preferencji dotyczących poziomu i profilu ryzyka oraz celu inwestycji.

8. Towarzystwo nie może zalecać klientowi lub potencjalnemu klientowi świadczenia usług, jeżeli nie uzyska informacji o jego:

- 1) wiedzy i doświadczenia w zakresie inwestycji odpowiedniej do danego rodzaju instrumentu finansowego lub usługi;
- 2) sytuacji finansowej;
- 3) celów inwestycyjnych.

9. Towarzystwo świadczące usługę zarządzania portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych, może zalecać klientowi zmianę strategii inwestycyjnej portfela wyłącznie po uprzednim uzyskaniu informacji dotyczących tego klienta i dokonaniu oceny zgodnie z ust. 1–8.

10. Towarzystwo nie może bezpośrednio lub pośrednio zachęcać klienta lub potencjalnego klienta do odmowy przekazania informacji, o których mowa w ust. 1–2 i ust. 5–8.

§ 46. 1. Towarzystwo dokonuje oceny, o której mowa w § 45 ust. 1, na podstawie informacji przekazanych przez klienta lub potencjalnego klienta, chyba że istnieją obiektywne przesłanki do uznania, że informacje te są nieaktualne, nierzetelne lub niepełne.

2. Towarzystwo, które przy świadczeniu usług na rzecz klienta, korzysta z pośrednictwa firmy inwestycyjnej lub zagranicznej firmy inwestycyjnej lub banku prowadzącego działalność, o której mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, może dokonywać oceny na podstawie informacji dotyczących klienta otrzymanych od tej firmy lub banku oraz uznać za prawidłową ocenę dokonaną przez tę firmę lub bank.

3. Towarzystwo, które pośredniczy w świadczeniu usług przez firmę inwestycyjną lub zagraniczną firmę inwestycyjną i przekazuje tej firmie informacje dotyczące klienta lub potencjalnego klienta, zapewnia kompletność i rzetelność tych informacji oraz prawidłowość dokonanej oceny.

§ 47. W celu wykonania obowiązku określonego w § 45 towarzystwo może wykorzystać informacje dotyczące klienta, które pozostają w jego posiadaniu, jeżeli są one aktualne; w takim przypadku nie stosuje się § 45 ust. 1 w zakresie obowiązku zwrócenia się przez towarzystwo do klienta o przedstawienie informacji.

§ 48. 1. Przed zawarciem umowy o świadczenie usług towarzystwo informuje klienta, przy użyciu trwałego nośnika informacji, o istniejących konfliktach interesów związanych ze świadczeniem danej usługi na rzecz tego klienta, chyba że organizacja towarzystwa oraz jego regulacje wewnętrzne zapewniają, że w przypadku powstania konfliktu interesów nie dojdzie do naruszenia interesu klienta. Informacja zawiera dane pozwalające klientowi, przy uwzględnieniu kategorii, do której należy, na podjęcie świadomej decyzji o zawarciu umowy.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, umowa o świadczenie danej usługi może być zawarta wyłącznie, jeżeli klient w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznego nośnika informacji potwierdzi otrzymanie takiej informacji oraz w sposób wyraźny potwierdzi wolę zawarcia umowy.

3. W przypadku powstania konfliktów interesów po zawarciu umowy o świadczenie usług:

- 1) ust. 1 stosuje się odpowiednio, z tym że towarzystwo informuje klienta o konflikcie interesów niezwłocznie po jego stwierdzeniu;
- 2) ust. 2 stosuje się odpowiednio, z tym że towarzystwo powinno powstrzymać się od świadczenia usługi do czasu otrzymania wyraźnego oświadczenia klienta o kontynuacji albo rozwiązaniu umowy.

Rozdział 8

Świadczenie usług zarządzania portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych

§ 49. 1. Towarzystwo świadczy usługę zarządzania portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych, na podstawie regulaminu i zawartej z klientem umowy o świadczenie tej usługi.

2. Regulamin usługi zarządzania portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych określa sposób świadczenia tej usługi przez towarzystwo na rzecz klienta, w tym prawa i obowiązki towarzystwa i klienta z tego tytułu, a także warunki zawierania i rozwiązywania umowy, w szczególności:

- 1) tryb i warunki zawierania umowy;
- 2) tryb, warunki i formę ustanawiania pełnomocnictw przez klienta;
- 3) zakres i sposób świadczenia usługi wykonywanej na podstawie umowy;
- 4) sposoby i terminy wnoszenia przez klienta opłat i prowizji związanych z usługą oraz sposób i tryb określania ich wysokości;
- 5) sposób postępowania towarzystwa w przypadku gdy klient nie dostarcza środków pieniężnych w terminach określonych w umowie lub w przepisach odrębnych;
- 6) postanowienia zabezpieczające interesy towarzystwa w przypadku niewykonania zobowiązań przez klienta oraz sposoby zaspokajania roszczeń towarzystwa;
- 7) zakres odpowiedzialności towarzystwa za szkody powstałe wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania przez towarzystwo zobowiązań wynikających z umowy;
- 8) sposób, tryb i terminy przekazywania klientowi informacji dotyczących świadczonej na jego rzecz usługi oraz zakres tych informacji;
- 9) zasady powierzania przez towarzystwo podmiotowi trzeciemu wykonywania poszczególnych czynności stanowiących usługę, jeżeli powierzanie jest przewidziane;
- 10) sposób i terminy załatwiania skarg składanych przez klienta;
- 11) tryb i warunki odstąpienia od umowy, jej wypowiedzenia i rozwiązania;

12) tryb, terminy i warunki zmiany regulaminu oraz sposób informowania klienta o tych zmianach.

3. Przez zakres i sposób wykonywania usługi, o których mowa w ust. 2 pkt 3, rozumie się określenie:

- 1) trybu i warunków podejmowania i realizacji przez towarzystwo decyzji inwestycyjnych dotyczących aktywów wchodzących w skład zarządzanych przez nie portfeli;
- 2) trybu dokonywania przez towarzystwo wyboru podmiotu przechowującego aktywa wchodzące w skład zarządzanych przez nie portfeli, jeżeli towarzystwo wykorzystuje pośrednictwo takich podmiotów;
- 3) metod i częstotliwości wyceny instrumentów finansowych wchodzących w skład portfela klienta;
- 4) obiektywnych wskaźników finansowych, do których będą porównywane wyniki portfela klienta w celu ustalenia poziomu efektywności świadczonej usługi;
- 5) sposób i tryb przekazywania przez klienta dyspozycji dotyczących aktywów wchodzących w skład portfela zarządzanego przez towarzystwo.

§ 50. 1. Towarzystwo, świadcząc usługi zarządzania portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych, ustala sposób oceny efektywności świadczonej usługi, uwzględniający cele inwestycyjne klienta i rodzaje instrumentów finansowych wchodzących w skład portfela klienta tak, aby klient, na rzecz którego jest świadczona usługa, mógł ocenić wyniki osiągnięte przez towarzystwo.

2. Towarzystwo, niezależnie od informacji wymaganych zgodnie z § 41 ust. 1, przekazuje klientowi detalicznemu oraz potencjalnemu klientowi detalicznemu informacje o:

- 1) metodach oraz częstotliwości wyceny instrumentów finansowych wchodzących w skład portfela klienta;
- 2) szczegółowych zasadach przekazywania zarządzania częścią lub całością portfela klienta;
- 3) obiektywnych wskaźnikach finansowych, do których będą porównywane wyniki portfela klienta;
- 4) rodzajach instrumentów finansowych, które mogą wchodzić w skład portfela klienta i rodzajach transakcji, które mogą być przeprowadzane z wykorzystaniem tych instrumentów, w tym istniejących limitach;

5) celach zarządzania, poziomie ryzyka związanego z uznaniowym charakterem decyzji podejmowanych w ramach zarządzania portfelem klienta i ograniczeniach swobody podejmowania takich decyzji.

§ 51. 1. Towarzystwo, świadczące usługi zarządzania portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych, opracowuje i wdraża politykę działania w najlepiej pojętym interesie klienta, uwzględniając cenę instrumentu finansowego, koszty związane z wykonaniem zlecenia, czas zawarcia transakcji, prawdopodobieństwo zawarcia transakcji oraz jej rozliczenia, wielkość zlecenia, jego charakter oraz inne czynniki, które mają istotny wpływ na świadczoną usługę.

2. Towarzystwo ustala wagę, jaką przypisuje poszczególnym czynnikom wskazanym w ust. 1, albo wdraża procedurę określającą sposób jej ustalania, z uwzględnieniem:

- 1) kategorii, do której należy dany klient;
- 2) specyfiki składanego zlecenia;
- 3) cech instrumentu finansowego będącego przedmiotem zlecenia;
- 4) rodzaju i specyfiki możliwych miejsc wykonania.

3. W przypadku zlecenia składanego na rzecz klienta detalicznego najlepszy wynik określa się w ujęciu ogólnym, przy uwzględnieniu ceny instrumentu finansowego i kosztów związanych z wykonaniem zlecenia, obejmujących koszty ponoszone przez klienta bezpośrednio w związku ze złożeniem danego zlecenia, w tym opłaty pobierane przez miejsce wykonania oraz opłaty z tytułu rozrachunku i rozliczenia transakcji, a także inne opłaty związane z wykonaniem zlecenia.

§ 52. 1. Polityka działania w najlepiej pojętym interesie klienta obejmuje, odrębnie dla poszczególnych rodzajów instrumentów finansowych, informacje o miejscach wykonania wykorzystywanych przez to towarzystwo oraz kryteria uwzględniane przez towarzystwo przy dokonywaniu ich wyboru. Towarzystwo wskazuje co najmniej te miejsca wykonania, które, według racjonalnej oceny, w sposób stały umożliwiają towarzystwu uzyskanie możliwie najlepszego wyniku dla klienta.

2. Zobowiązanie towarzystwa do podejmowania wszelkich uzasadnionych działań w celu uzyskania możliwie najlepszych wyników dla klienta nie oznacza konieczności uwzględniania przez towarzystwo wszystkich możliwych miejsc wykonania zleceń w przyjętej polityce działania w najlepiej pojętym interesie klienta

3. W celu dokonania wyboru miejsca wykonania w przypadku gdy zgodnie z polityką działania w najlepiej pojętym interesie klienta towarzystwo dopuszcza istnienie więcej niż jednego miejsca wykonania, w celu dokonania oceny i porównania wyników, jakie można uzyskać dla klienta w każdym z miejsc wykonania, towarzystwo uwzględnia wysokości prowizji i kosztów ponoszonych przez towarzystwo w związku z wykorzystywaniem poszczególnych miejsc wykonania.

4. Towarzystwo nie może ustalać i naliczać pobieranych od klienta opłat i prowizji w sposób dyskryminujący poszczególne miejsca wykonania, chyba że różnice w sposobie ich naliczania i pobierania odzwierciedlają rzeczywiste różnice w kosztach ponoszonych przez towarzystwo w związku z wykorzystywaniem poszczególnych miejsc wykonania.

§ 53. 1. Przed zawarciem umowy o zarządzanie portfelem instrumentów finansowych z klientem detalicznym towarzystwo przekazuje mu informacje obejmujące:

- 1) opis wagi, o której mowa w § 51 ust. 2, albo opis polityki działania w najlepszym interesie klienta;
- 2) listę miejsc wykonania, które towarzystwo uznaje za miejsca pozwalające mu w sposób stały spełniać wymóg, o którym mowa w § 51 ust. 1;
- 3) wyraźne i jednoznaczne ostrzeżenie, że szczegółowe określenie przez klienta warunków, na jakich ma nastąpić przekazanie zlecenia, może uniemożliwić towarzystwu podjęcie działań w celu uzyskania dla klienta możliwie najlepszych wyników w zakresie wyznaczonym tymi warunkami.

2. Towarzystwo zwraca się do klienta w celu uzyskania jego zgody na stosowanie polityki działania w najlepiej pojętym interesie klienta oraz na jej istotne zmiany. Klient, zawierając z towarzystwem umowę o zarządzanie portfelem instrumentów finansowych, wyraża zgodę na przedstawioną mu przed zawarciem umowy politykę działania w najlepiej pojętym interesie klienta.

3. Towarzystwo informuje klienta o istotnych zmianach w polityce działania w najlepiej pojętym interesie klienta, w terminie umożliwiającym mu rozwiązanie umowy z zachowaniem okresu wypowiedzenia.

4. Informacje, o których mowa w ust. 1 i 2, towarzystwo przekazuje klientowi przy użyciu trwałego nośnika informacji lub za pośrednictwem strony internetowej towarzystwa, jeżeli są spełnione warunki określone w § 38 ust. 2.

§ 54. 1. Towarzystwo monitoruje skuteczność rozwiązań wdrożonych w ramach polityki działania w najlepiej pojętym interesie klienta, w celu ich odpowiedniego dostosowywania.

2. Towarzystwo dokonuje przeglądu polityki działania w najlepiej pojętym interesie klienta nie rzadziej niż raz na rok oraz w każdym przypadku wystąpienia istotnej zmiany, która trwale wpływa na zdolność towarzystwa do dalszego uzyskiwania dla klienta możliwie najlepszych wyników w ustalonych w niej miejscach wykonania.

3. Towarzystwo powinno być w stanie udowodnić klientowi, na jego żądanie, że działało zgodnie z wdrożoną polityką działania w najlepiej pojętym interesie klienta.

§ 55. 1. Towarzystwo przekazuje klientowi, na trwałym nośniku informacji, okresowe raporty z wykonania umowy o zarządzanie portfelem instrumentów finansowych, chyba że sprawozdanie takie dostarcza klientowi inny uprawniony podmiot.

2. W przypadku klienta detalicznego raporty, o których mowa w ust. 1, powinny zawierać w szczególności:

- 1) firmę towarzystwa;
- 2) nazwę lub oznaczenie rachunku, ewidencji lub rejestru, w którym przechowywane są aktywa klienta;
- 3) informacje o składzie portfela klienta i jego wycenie, w tym dane o każdym instrumencie finansowym, wchodzącym w skład tego portfela, wartości rynkowej takiego instrumentu albo - jeżeli nie jest możliwe ustalenie wartości rynkowej – jego wartości godziwej, saldzie środków pieniężnych na początek i koniec okresu sprawozdawczego oraz wynikach portfela w okresie, za który jest sporządzany raport;
- 4) informację o łącznej wysokości opłat i prowizji pobranych w okresie, za który jest sporządzany raport, z podziałem na łączną wysokość opłat i prowizji pobranych z tytułu zarządzania portfelem klienta oraz związanych z wykonaniem zleceń w ramach zarządzania portfelem klienta, wraz z informacją, że na żądanie klienta jest możliwe przekazanie szczegółowego wykazu wszystkich opłat i prowizji pobranych w okresie, za który jest sporządzany raport;
- 5) porównanie wyników osiągniętych w okresie, za który jest sporządzany raport, z wynikami obiektywnego wskaźnika finansowego przyjętego w umowie z klientem;
- 6) wskazanie wysokości dywidend, odsetek oraz innych pożytków z aktywów wchodzących w skład portfela klienta, które powiększyły jego wartość w okresie, za który jest sporządzany raport;

7) informacje, o których mowa w ust. 7 pkt 3–12, dotyczące zleceń wykonywanych w okresie, za który jest sporządzany raport, chyba że klient zażądał informowania go o każdym wykonanym zleceniu na zasadach określonych w ust. 6.

3. Raporty, o których mowa w ust. 1, są przekazywane klientowi detalicznemu co najmniej raz na 6 miesięcy, z wyjątkiem przypadku:

- 1) gdy klient zażądał przekazywania mu raportów co najmniej raz na 3 miesiące;
- 2) o którym mowa w ust. 6; w takim przypadku raporty są przekazywane co najmniej raz na 12 miesięcy;
- 3) gdy strategia inwestycyjna portfela uzgodniona w umowie z klientem jest związana z wysokim ryzykiem inwestycyjnym; w takim przypadku raporty są przekazywane co najmniej raz na miesiąc.

4. Towarzystwo informuje klienta detalicznego o możliwości zwrócenia się z żądaniem, o którym mowa w ust. 3 pkt 1.

5. Przepisu ust. 3 pkt 2 nie stosuje się do transakcji dotyczących instrumentów finansowych, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2 lit. c–i ustawy o obrocie instrumentami finansowymi.

6. Towarzystwo, na żądanie klienta, informuje go o każdym wykonanym zleceniu dotyczącym jego aktywów wchodzących w skład portfela tego klienta.

7. W przypadku klienta detalicznego informacje, o których mowa w ust. 6, obejmują:

- 1) firmę towarzystwa przekazującego potwierdzenie;
- 2) nazwę, firmę, imię i nazwisko lub inne oznaczenie klienta;
- 3) datę i czas zawarcia transakcji;
- 4) rodzaj zlecenia;
- 5) identyfikator kupna/sprzedaży albo charakter zlecenia w przypadku zleceń innych niż kupno/sprzedaż;
- 6) oznaczenie miejsca wykonania zlecenia;
- 7) oznaczenie instrumentu finansowego;
- 8) liczbę instrumentów finansowych będących przedmiotem zlecenia;
- 9) cenę, za jaką zlecenie zostało wykonane;
- 10) łączną wartość transakcji;
- 11) całkowitą wartość pobranych opłat i prowizji oraz innych kosztów wykonania zlecenia, a także, na żądanie klienta, zestawienie poszczególnych pozycji tych opłat, prowizji i kosztów wykonania zlecenia;

- 12) wskazanie obowiązków klienta związanych z rozliczeniem transakcji, w tym terminów, w których klient powinien dokonać płatności lub dostawy instrumentu finansowego oraz innych danych niezbędnych do wykonania tych obowiązków, chyba że takie dane zostały podane wcześniej do wiadomości klienta;
- 13) w przypadku wykonania zlecenia w sposób określony w art. 73 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi – informację o takim sposobie wykonania zlecenia;
- 14) w przypadku wykonania zlecenia poprzez zawarcie transakcji, której drugą stroną był podmiot z grupy kapitałowej, do której należy towarzystwo, lub inny klient tego towarzystwa - informację o takim sposobie wykonania zlecenia, chyba że zlecenie zostało zrealizowane za pośrednictwem systemu obrotu, który umożliwia anonimowe zawieranie transakcji.

8. Jeżeli informacje, o których mowa w ust. 6, są przekazywane klientowi detalicznemu, towarzystwo przekazuje te informacje niezwłocznie po wykonaniu zlecenia, nie później jednak niż do końca dnia następującego po dniu, w którym zlecenie zostało wykonane, a w przypadku gdy towarzystwo otrzymuje potwierdzenie wykonania zlecenia od podmiotu trzeciego - nie później niż do końca dnia następującego po dniu, w którym towarzystwo otrzymało potwierdzenie wykonania zlecenia przez ten podmiot.

9. Informacje, o których mowa w ust. 6, mogą być przekazywane w formie wystandaryzowanej, jeżeli forma ta jest czytelna i zrozumiała dla klienta. Sposób przekazania informacji określa umowa.

10. Jeżeli zlecenie jest wykonywane w kilku transzach, informacje, o których mowa w ust. 7 pkt 9, mogą zawierać:

- 1) cenę, po jakiej została wykonana każda transza, albo
- 2) cenę średnią, po jakiej zostało wykonane zlecenie.

11. Przepisów ust. 7–9 nie stosuje się, jeżeli klient detaliczny otrzymuje informacje od podmiotu, który wykonuje zlecenie.

12. Jeżeli usługa zarządzania portfelem instrumentów finansowych jest świadczona na rzecz klienta detalicznego lub obejmuje niezabezpieczone pozycje otwarte w transakcji na instrumentach pochodnych, towarzystwo informuje klienta o spadku wartości portfela lub poniesionych stratach na instrumentach finansowych poniżej progu ustalonego w umowie nie później niż do końca dnia, w którym ten spadek nastąpił, a jeżeli spadek nastąpił w dniu wolnym od pracy – do końca pierwszego dnia roboczego następującego po tym dniu.

Rozdział 9

Świadczenie usług doradztwa inwestycyjnego

§ 56. 1. Towarzystwo świadczy usługę doradztwa inwestycyjnego na podstawie regulaminu i zawartej z klientem umowy o świadczenie tej usługi.

2. Regulamin usługi doradztwa inwestycyjnego określa sposób świadczenia tej usługi przez towarzystwo na rzecz klienta, w szczególności:

- 1) tryb i warunki zawierania umowy;
- 2) tryb, warunki i formę ustanawiania pełnomocnictw przez klienta;
- 3) zakres i sposób świadczenia usługi;
- 4) sposoby i terminy wnoszenia przez klienta opłat i prowizji związanych z usługą oraz sposób i tryb określania ich wysokości;
- 5) sposób postępowania towarzystwa w przypadku gdy klient nie dostarcza środków pieniężnych w terminach określonych w umowie lub w przepisach odrębnych;
- 6) postanowienia zabezpieczające interesy towarzystwa w przypadku niewykonania zobowiązań przez klienta oraz sposoby zaspokajania roszczeń towarzystwa;
- 7) zakres odpowiedzialności towarzystwa za szkody powstałe wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania przez towarzystwo zobowiązań wynikających z umowy;
- 8) sposób, tryb i terminy przekazywania klientowi informacji dotyczących świadczonej na jego rzecz usługi oraz zakres tych informacji;
- 9) zasady powierzania przez towarzystwo podmiotowi trzeciemu wykonywania poszczególnych czynności stanowiących daną usługę, jeżeli powierzenie jest przewidziane;
- 10) sposób i terminy załatwiania skarg składanych przez klienta;
- 11) tryb i warunki odstąpienia od umowy, jej wypowiedzenia i rozwiązania;
- 12) tryb, terminy i warunki zmiany regulaminu oraz sposób informowania klienta o tych zmianach.

3. Przez zakres i sposób świadczenia usługi, o których mowa w ust. 2 pkt 3, rozumie się w szczególności wskazanie trybu i warunków opracowywania przez towarzystwo rekomendacji inwestycyjnych oraz sposób ich przekazywania klientowi.

Rozdział 10

Świadczenie usług pośrednictwa w zbywaniu i odkupywaniu jednostek uczestnictwa oraz tytułów uczestnictwa i związanego z tym doradztwa inwestycyjnego

Oddział 1

Przepisy ogólne

§ 57. Ilekroć w niniejszym rozdziale jest mowa o:

- 1) funduszu – rozumie się przez to fundusz inwestycyjny otwarty, specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty, fundusz zagraniczny, fundusz inwestycyjny otwarty z siedzibą w państwach należących do Europejskiego Obszaru Gospodarczego i fundusz inwestycyjny otwarty z siedzibą w państwach należących do Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju innych niż państwa członkowskie lub państwa należące do Europejskiego Obszaru Gospodarczego;
- 2) doradztwie inwestycyjnym – rozumie się przez to nieodpłatne doradztwo inwestycyjne, o którym mowa w art. 32 ust. 2b ustawy;
- 3) zleceniu – rozumie się przez to zlecenie nabycia lub odkupienia jednostek uczestnictwa lub tytułów uczestnictwa funduszy, dyspozycję lub inne oświadczenia woli związane z uczestnictwem w funduszu.

Oddział 2

Promowanie usług pośrednictwa w zbywaniu i odkupywaniu jednostek uczestnictwa oraz tytułów uczestnictwa

§ 58. 1. Towarzystwo udostępnia bezpłatnie kluczowe informacje dla inwestorów funduszu inwestycyjnego lub funduszu zagranicznego wraz z aktualnymi informacjami o zmianach w tym dokumencie. Na żądanie klienta towarzystwo dostarcza mu bezpłatnie roczne i półroczne sprawozdanie finansowe oraz prospekt informacyjny funduszu inwestycyjnego lub funduszu zagranicznego wraz z aktualnymi informacjami o zmianach w tym prospekcie.

2. W przypadku pośrednictwa w zbywaniu i odkupywaniu tytułów uczestnictwa funduszy inwestycyjnych otwartych z siedzibą w państwach należących do Europejskiego Obszaru Gospodarczego lub funduszy inwestycyjnych otwartych z siedzibą w państwach należących do Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju innych niż państwa członkowskie lub państwo należące do Europejskiego Obszaru Gospodarczego, towarzystwo

przedstawia dane o ryzyku związanym z inwestowaniem w tytuły uczestnictwa, obejmujące w szczególności:

- 1) wskazanie ryzyka związanego z danym rodzajem tytułów uczestnictwa;
- 2) wskazanie zmienności ceny tytułów uczestnictwa;
- 3) wyeksponowanie cechy dużej zmienności wartości aktywów netto funduszu w przypadku gdy cechuje się on lub może cechować dużą zmiennością ze względu na skład portfela inwestycyjnego lub stosowane techniki zarządzania portfelem;
- 4) jeżeli fundusz inwestycyjny lokuje większość aktywów w inne kategorie lokat niż papiery wartościowe lub instrumenty rynku pieniężnego albo odzwierciedla skład indeksu papierów wartościowych – wyeksponowane stwierdzenie wskazujące na tę cechę;
- 5) informację o ryzyku walutowym w przypadku gdy wpłata i wypłata środków następuje w walucie obcej lub gdy większość aktywów funduszu jest lokowana za granicą.

Oddział 3

Warunki świadczenia usługi pośrednictwa w zbywaniu i odkupywaniu jednostek uczestnictwa lub tytułów uczestnictwa funduszy

§ 59. Towarzystwo świadczy usługi pośrednictwa w zbywaniu i odkupywaniu jednostek uczestnictwa oraz tytułów uczestnictwa na podstawie regulaminu określającego sposób i warunki prowadzenia działalności w zakresie pośrednictwa w zbywaniu i odkupywaniu jednostek uczestnictwa lub tytułów uczestnictwa funduszy, w szczególności:

- 1) sposób identyfikacji klientów;
- 2) sposób postępowania w kontaktach z klientami osób pozostających z towarzystwem w stosunku pracy, zlecenia lub innym stosunku prawnym o podobnym charakterze;
- 3) sposób przekazywania klientom informacji dotyczących funduszy;
- 4) wskazanie miejsc prowadzenia przez towarzystwo działalności w zakresie pośrednictwa w zbywaniu i odkupywaniu jednostek uczestnictwa lub tytułów uczestnictwa funduszy;
- 5) sposób prowadzenia działalności;
- 6) tryb i warunki składania zleceń za pośrednictwem telefonu, telefaksu lub innych urządzeń technicznych lub systemów teleinformatycznych oraz za pomocą informatycznych nośników danych, w szczególności sposób identyfikacji osób składających zlecenia;
- 7) zasady świadczenia usług doradztwa inwestycyjnego;

- 8) terminy, tryb i sposób przekazywania zleceń przyjętych do podmiotów, o których mowa w art. 32 ust. 2a pkt 4 ustawy;
- 9) sposób wykonywania działalności przez osoby, o których mowa w art. 33 ust. 1 ustawy, uwzględniający obowiązki towarzystwa w zakresie pośredniczenia w zbywaniu i odkupywaniu jednostek uczestnictwa lub tytułów uczestnictwa funduszy.

§ 60. 1. Informacje, o których mowa w § 41 ust. 1, towarzystwo przekazuje przed przyjęciem zlecenia lub rozpoczęciem świadczenia usługi doradztwa inwestycyjnego.

2. Informacje zawierają dane, o których mowa w § 41 ust. 1 pkt 1–4, 7, 8 i 10, a ponadto:

- 1) sposoby przekazywania zleceń do towarzystwa;
- 2) podstawowe zasady świadczenia usługi pośrednictwa w zbywaniu i odkupywaniu jednostek uczestnictwa lub tytułów uczestnictwa funduszy.

3. Informacje mogą być przekazane klientowi także po przyjęciu zlecenia albo w trakcie świadczenia usługi doradztwa inwestycyjnego w przypadku gdy na wniosek klienta zlecenie zostało przyjęte a usługa jest świadczona przy użyciu środków porozumiewania się na odległość, które uniemożliwiają przekazanie informacji określonych w ust. 1 i 2 przed przyjęciem zlecenia.

§ 61. 1. Przed przyjęciem zlecenia nabycia jednostek uczestnictwa lub tytułów uczestnictwa funduszy, towarzystwo uzyskuje od klienta informacje o poziomie jego wiedzy i doświadczenia inwestycyjnego, właściwych dla określonego rodzaju oferowanego lub wymaganego produktu lub usługi, niezbędnych do oceny, czy usługa lub produkt są odpowiednie dla klienta, dotyczące:

- 1) specyfiki inwestowania w jednostki uczestnictwa lub tytuły uczestnictwa oraz ryzyka związanego z inwestowaniem w te instrumenty finansowe;
- 2) charakteru, wielkości i częstości dokonywania transakcji instrumentami finansowymi dokonywanych przez klienta oraz okresu, w którym były dokonywane;
- 3) poziomu wykształcenia, zawodu wykonywanego obecnie lub zawodu wykonywanego poprzednio, jeżeli jest to istotne dla dokonania oceny.

2. Jeżeli na podstawie informacji uzyskanych od klienta towarzystwo oceni, że dany instrument finansowy lub usługa nie są odpowiednie dla klienta, niezwłocznie informuje o tym klienta.

3. W przypadku gdy klient nie przedstawia informacji, o których mowa w ust. 1, lub przedstawia informacje niewystarczające, towarzystwo informuje klienta, że klient uniemożliwia mu dokonanie oceny, czy przewidziana usługa lub instrument finansowy są dla niego odpowiednie.

4. Towarzystwo nie może bezpośrednio lub pośrednio zachęcać klienta do odmowy przekazania informacji.

5. Przepisy ust. 1–4 nie mają zastosowania w przypadku gdy:

- 1) spełnione zostały łącznie następujące warunki:
  - a) przedmiotem zlecenia nabycia będą wyłącznie jednostki uczestnictwa funduszu inwestycyjnego otwartego lub tytuły uczestnictwa funduszu zagranicznego,
  - b) zlecenie nabycia zostało złożone z wyłącznej inicjatywy klienta,
  - c) przed przyjęciem przez towarzystwo zlecenia nabycia klient został poinformowany o możliwości dokonania przez nie oceny, czy taki instrument finansowy lub taka usługa są odpowiednie dla klienta albo
- 2) przyjęcie zlecenia było poprzedzone czynnościami, o których mowa w § 67, a informacje uzyskane od klienta przez towarzystwo w związku ze świadczeniem usługi doradztwa inwestycyjnego pozostają aktualne.

6. Przepisów ust. 1–5 nie stosuje się w przypadku gdy towarzystwo uzna, że składający zlecenie nabycia klient profesjonalny posiada niezbędne doświadczenie i wiedzę pozwalające na zrozumienie i dokonanie oceny ryzyka związanego z danymi jednostkami uczestnictwa, tytułami uczestnictwa lub świadczonymi usługami.

§ 62. Przed przyjęciem zlecenia towarzystwo informuje klienta, przy użyciu trwałego nośnika informacji, o istniejących konfliktach interesów związanych ze świadczeniem usług w zakresie pośrednictwa w zbywaniu i odkupywaniu jednostek uczestnictwa lub tytułów uczestnictwa funduszy oraz doradztwa inwestycyjnego, chyba że organizacja towarzystwa oraz jego regulacje wewnętrzne zapewniają, że w przypadku powstania konfliktu interesów nie dojdzie do naruszenia interesu klienta. Informacja zawiera dane pozwalające klientowi na podjęcie świadomej decyzji o złożeniu zlecenia towarzystwu.

§ 63. Towarzystwo przekazuje zlecenia przyjęte od klientów w terminach określonych w regulaminie, o którym mowa w § 59 ust. 1.

§ 64. Towarzystwo prowadzi rejestr zleceń złożonych przez klientów w danym roku kalendarzowym.

§ 65. Towarzystwo prowadzi rejestr umów podpisywanych z poszczególnymi funduszami i towarzystwami, zawierający:

- 1) datę podpisania umowy;
- 2) wskazanie funduszy, których jednostki uczestnictwa lub tytuły uczestnictwa będą dystrybuowane w ramach zawartej umowy.

Oddział 4

Świadczenie usług doradztwa inwestycyjnego związanej z pośrednictwem w zbywaniu i odkupywaniu jednostek uczestnictwa oraz tytułów uczestnictwa

§ 66. 1. W ramach usługi doradztwa inwestycyjnego związanego ze świadczeniem usług pośrednictwa w zbywaniu i odkupywaniu jednostek uczestnictwa oraz tytułów uczestnictwa towarzystwo opracowuje i przekazuje klientowi pisemną lub ustną rekomendację, przygotowaną w oparciu o potrzeby i sytuację klienta, dotyczącą nabycia, zbycia lub innych zleceń związanych z uczestnictwem w funduszu w zakresie określonych jednostek uczestnictwa lub tytułów uczestnictwa funduszy albo powstrzymania się od nabycia, zbycia lub innych zleceń dotyczących tych instrumentów finansowych.

2. Zasady świadczenia przez towarzystwo usług doradztwa inwestycyjnego związanego ze świadczeniem usług pośrednictwa w zbywaniu i odkupywaniu jednostek uczestnictwa oraz tytułów uczestnictwa zawiera regulamin, o którym mowa w § 59 ust. 1.

§ 67. 1. Przed rozpoczęciem świadczenia usługi towarzystwo uzyskuje od klienta informacje niezbędne do ustalenia, czy przy należyтым uwzględnieniu charakteru i zakresu tej usługi rekomendowane nabycie, zbycie lub inne zlecenie związane z uczestnictwem w funduszu albo powstrzymanie się od tego nabycia, zbycia lub innych zleceń związanych z uczestnictwem w funduszu:

- 1) realizuje cele inwestycyjne klienta;
- 2) nie jest związane z ryzykiem, którego poziom przekraczałby możliwości inwestycyjne klienta;
- 3) ma charakter pozwalający na jej zrozumienie przez klienta i dokonanie oceny związanego z nią ryzyka, biorąc pod uwagę posiadane przez tego klienta wiedzę i doświadczenie;
- 4) uwzględnia sytuację finansową klienta.

2. Informacje dotyczące celów inwestycyjnych klienta powinny, odpowiednio do jego potrzeb, zawierać informacje o długości okresu, w którym klient zamierza dokonywać inwestycji, jego preferencji dotyczących poziomu i profilu ryzyka oraz celu inwestycji.

3. Informacje dotyczące sytuacji finansowej klienta powinny, odpowiednio do jego potrzeb, wskazywać źródła i wysokość stałych dochodów, posiadanych aktywów, w tym aktywów płynnych, inwestycji, nieruchomości oraz stałych zobowiązań finansowych.

4. W przypadku gdy klient nie przedstawia informacji, o których mowa w ust. 1, lub przedstawia informacje niewystarczające, towarzystwo informuje klienta, że klient uniemożliwia mu dokonanie oceny, czy przewidziana usługa lub instrument finansowy są dla niego odpowiednie.

5. Przepisów ust. 1–5 nie stosuje się w przypadku gdy towarzystwo uzna, że klient profesjonalny posiada niezbędne doświadczenie i wiedzę pozwalające na zrozumienie i dokonanie oceny ryzyka związanego z danymi jednostkami uczestnictwa, tytułami uczestnictwa lub usługami oraz jest w stanie ponieść ryzyko inwestycyjne zgodne z jego celami inwestycyjnymi.

§ 68. Towarzystwo nie może bezpośrednio lub pośrednio zachęcać klienta do odmowy przekazania informacji.

Rozdział 11

Działanie w najlepiej pojętym interesie uczestników zbiorczego portfela papierów wartościowych

§ 69. 1. Towarzystwo, zarządzając zbiorczym portfelem papierów wartościowych, ustala sposób oceny efektywności wykonywanej działalności uwzględniający cele inwestycyjne uczestnika zbiorczego portfela papierów wartościowych i rodzaje instrumentów finansowych wchodzących w skład takiego portfela w sposób umożliwiający uczestnikowi dokonanie oceny wyników osiągniętych przez towarzystwo w związku z zarządzaniem zbiorczym portfelem papierów wartościowych.

2. Do wykonywania przez towarzystwo działalności w zakresie zarządzania zbiorczymi portfelami papierów wartościowych przepisy rozdziału 7 stosuje się odpowiednio.

3. Towarzystwo przekazuje uczestnikowi lub potencjalnemu uczestnikowi zbiorczego portfela papierów wartościowych informacje, o których mowa w § 41 ust. 1, oraz informacje o:

- 1) metodach i częstotliwości wyceny papierów wartościowych wchodzących w skład zbiorczego portfela papierów wartościowych;
- 2) obiektywnych wskaźnikach finansowych, do których będą porównywane wyniki zbiorczego portfela papierów wartościowych;
- 3) rodzajach papierów wartościowych, które mogą wchodzić w skład zbiorczego portfela papierów wartościowych i rodzajach transakcji, które mogą być przeprowadzane z wykorzystaniem tych papierów wartościowych, w tym istniejących limitach;
- 4) celach zarządzania, poziomie ryzyka związanego z uznaniowym charakterem decyzji podejmowanych w ramach zarządzania zbiorczym portfelem papierów wartościowych i ograniczeniach swobody podejmowania takich decyzji.

§ 70. 1. Towarzystwo zarządzające zbiorczym portfelem papierów wartościowych opracowuje i wdraża politykę działania w najlepiej pojętym interesie uczestników zbiorczego portfela papierów wartościowych, uwzględniając cenę papieru wartościowego, koszty związane z wykonaniem zlecenia, czas zawarcia transakcji, prawdopodobieństwo zawarcia transakcji i jej rozliczenia, wielkość zlecenia, jego charakter lub inne czynniki, które mają istotny wpływ na świadczoną usługę.

2. Towarzystwo ustala wagę, jaką przypisuje poszczególnym czynnikom, o których mowa w ust. 1, albo wdraża procedurę określającą sposób jej ustalania, z uwzględnieniem:

- 1) kategorii, do której należy dany uczestnik;
- 2) specyfiki składanego zlecenia;
- 3) cech papieru wartościowego będącego przedmiotem składanego zlecenia;
- 4) rodzaju i specyfiki możliwych miejsc wykonania.

3. W przypadku zlecenia składanego na rzecz uczestników zbiorczego portfela papierów wartościowych najlepszy wynik określa się w ujęciu ogólnym, przy uwzględnieniu ceny papieru wartościowego i kosztów związanych z wykonaniem zlecenia, obejmujących koszty ponoszone przez uczestników zbiorczego portfela papierów wartościowych bezpośrednio w związku ze złożeniem danego zlecenia, w tym opłaty pobierane przez miejsce wykonania oraz opłaty z tytułu rozrachunku i rozliczenia transakcji, a także inne opłaty związane z wykonaniem zlecenia.

§ 71. 1. Polityka działania w najlepiej pojętym interesie uczestników zbiorczego portfela papierów wartościowych obejmuje, odrębnie dla poszczególnych rodzajów papierów wartościowych, informacje o miejscach wykonania wykorzystywanych przez towarzystwo

oraz kryteria uwzględniane przez towarzystwo przy dokonywaniu ich wyboru. Towarzystwo wskazuje co najmniej te miejsca wykonania, które według racjonalnej oceny, w sposób stały umożliwiają towarzystwu uzyskanie możliwie najlepszego wyniku dla uczestników.

2. Zobowiązanie towarzystwa do podejmowania wszelkich uzasadnionych działań w celu uzyskania możliwie najlepszych wyników dla uczestników zbiorczego portfela papierów wartościowych nie oznacza konieczności uwzględniania przez towarzystwo wszystkich możliwych miejsc wykonania zleceń w przyjętej polityce działania w najlepiej pojętym interesie uczestników zbiorczego portfela papierów wartościowych.

3. W celu dokonania wyboru miejsca wykonania w przypadku gdy zgodnie z polityką działania w najlepiej pojętym interesie uczestników zbiorczego portfela papierów wartościowych towarzystwo dopuszcza istnienie więcej niż jednego miejsca wykonania, w celu dokonania oceny i porównania wyników, jakie można uzyskać dla uczestników w każdym z dopuszczonych miejsc wykonania, towarzystwo uwzględnia wysokości prowizji i kosztów ponoszonych przez towarzystwo w związku z wykorzystywaniem poszczególnych miejsc wykonania.

4. Towarzystwo nie może ustalać i naliczać pobieranych od uczestników zbiorczego portfela papierów wartościowych opłat i prowizji w sposób dyskryminujący poszczególne miejsca wykonania, chyba że różnice w sposobie ich naliczania i pobierania odzwierciedlają rzeczywiste różnice w kosztach ponoszonych przez to towarzystwo w związku z wykorzystywaniem poszczególnych miejsc wykonania.

§ 72. 1. Przed przyjęciem zlecenia nabycia tytułów uczestnictwa zbiorczego portfela papierów wartościowych towarzystwo przekazuje potencjalnemu uczestnikowi tego portfela, w celu uzyskania jego zgody na stosowanie polityki działania w najlepiej pojętym interesie uczestników zbiorczego portfela papierów wartościowych, informacje obejmujące:

- 1) opis wagi, o której mowa w § 70 ust. 2, albo opis polityki działania w najlepiej pojętym interesie uczestników zbiorczego portfela papierów wartościowych;
- 2) listę miejsc wykonania, które towarzystwo uznaje za miejsca pozwalające mu w sposób stały spełniać wymóg, o którym mowa w § 70 ust. 1.

2. Towarzystwo informuje uczestnika o istotnych zmianach w polityce działania w najlepiej pojętym interesie uczestników zbiorczego portfela papierów wartościowych.

3. Informacje, o których mowa w ust. 1 i 2, towarzystwo przekazuje uczestnikowi przy użyciu trwałego nośnika informacji lub za pośrednictwem strony internetowej towarzystwa, jeżeli są spełnione warunki określone w § 38 ust. 2.

§ 73. 1. Towarzystwo monitoruje skuteczność rozwiązań wdrożonych w ramach polityki działania w najlepiej pojętym interesie uczestników zbiorczego portfela papierów wartościowych, w celu ich odpowiedniego dostosowywania.

2. Towarzystwo dokonuje przeglądu polityki działania w najlepiej pojętym interesie uczestników zbiorczego portfela papierów wartościowych nie rzadziej niż raz na rok oraz w każdym przypadku wystąpienia istotnej zmiany, która trwale wpływa na zdolność towarzystwa do dalszego uzyskiwania dla uczestników zbiorczych portfeli papierów wartościowych możliwie najlepszych wyników, w ustalonych w niej miejscach wykonania.

3. Towarzystwo powinno być w stanie udowodnić uczestnikowi zbiorczego portfela papierów wartościowych, na jego żądanie, że działało zgodnie z wdrożoną polityką działania w najlepiej pojętym interesie uczestników zbiorczego portfela papierów wartościowych.

Rozdział 12

Ewidencja zawartych transakcji oraz ewidencja zleceń składanych przez uczestników funduszy

§ 74. 1. Towarzystwo prowadzi ewidencje transakcji zawartych przez fundusz inwestycyjny otwarty i specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty, transakcji zawartych na rachunek własny towarzystwa, transakcji dotyczących portfela w skład, którego wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych lub transakcji dotyczących zbiorczego portfela papierów wartościowych.

2. Wykaz danych:

- 1) objętych ewidencją zawartych transakcji określa załącznik nr 3 do rozporządzenia;
- 2) objętych ewidencją zawartych transakcji, której mają za przedmiot instrumenty pochodne, w tym niewystandaryzowane instrumenty pochodne, określa załącznik nr 4 do rozporządzenia.

§ 75. 1. Ewidencje, o których mowa w § 74 ust. 1, są prowadzone w postaci elektronicznej albo papierowej.

2. Ewidencjonowanie zawartych transakcji może być prowadzone za pomocą systemu teleinformatycznego służącego do zarządzania aktywami lub prowadzenia księgowości; w takim przypadku powinno umożliwiać uzyskanie informacji o zawartych transakcjach, w zakresie wskazanym w załącznikach do rozporządzenia, oraz umożliwiać ich niezwłoczny odczyt i wydruk. System informatyczny wykorzystywany do prowadzenia ewidencji powinien uniemożliwiać likwidację lub zmianę wprowadzonych zapisów elektronicznych

oraz umożliwić identyfikację osoby, która dokonała wpisu w ewidencji. Stwierdzone błędy powinny być poprawiane za pomocą zapisów korygujących, które nie zmieniają i nie likwidują zapisów wcześniejszych.

3. Ewidencjonowanie zawartych transakcji w postaci papierowej powinno być prowadzone w sposób czytelny i trwały, umożliwiający identyfikację osoby, która dokonała wpisu w ewidencji. Stwierdzone błędy powinny być poprawiane z zachowaniem czytelności błędnego zapisu oraz umieszczeniem daty i czytelnego podpisu osoby dokonującej poprawki.

§ 76. 1. Towarzystwo dokonuje wpisów do ewidencji zawartych transakcji nie później niż następnego dnia roboczego po dniu, w którym otrzymało potwierdzenie zawarcia transakcji objętej ewidencjonowaniem.

2. Ewidencja zawartych transakcji jest prowadzona odrębnie dla transakcji zawartych przez:

- 1) fundusz inwestycyjny otwarty i specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty – z wyjątkiem funduszu z wydzielonymi subfunduszami;
- 2) fundusz inwestycyjny otwarty i specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty z wydzielonymi subfunduszami na rzecz każdego z subfunduszy;
- 3) towarzystwo na rachunek własny;
- 4) towarzystwo na rachunek zbiorczego portfela papierów wartościowych.

§ 77. Jeżeli towarzystwo zleciło zarządzanie portfelem lub jego częścią podmiotowi zewnętrznemu, ewidencja zawartych transakcji jest prowadzona przez towarzystwo lub przez ten podmiot. Prowadzenie ewidencji zawartych transakcji może być także powierzone przez towarzystwo podmiotowi prowadzącemu księgi rachunkowe funduszu; w takim przypadku ewidencja ta powinna być prowadzona na zasadach określonych w § 75 oraz w sposób zapewniający stały dostęp towarzystwa do informacji, o których mowa w § 74 ust. 1.

§ 78. 1. Towarzystwo prowadzi ewidencje zleceń składanych przez uczestników zarządzanych funduszy inwestycyjnych otwartych oraz specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych.

2. W ewidencji są rejestrowane co najmniej następujące dane dotyczące zlecenia:

- 1) nazwa funduszu;
- 2) nazwa podmiotu składającego zlecenie lub przekazującego je do realizacji;
- 3) nazwa funduszu lub podmiotu prowadzącego rejestr uczestników funduszu otrzymującego zlecenie;

- 4) data i godzina otrzymania zlecenia przez podmiot, o którym mowa w pkt 3;
- 5) warunki i sposób płatności;
- 6) rodzaj zlecenia;
- 7) data zbycia lub odkupienia jednostek uczestnictwa;
- 8) wartość nabytych albo odkupionych jednostek uczestnictwa w związku ze złożonym zleceniem;
- 9) liczba nabytych albo odkupionych jednostek uczestnictwa;
- 10) cena nabycia albo odkupienia jednostki uczestnictwa;
- 11) kwota wpłacona przez uczestnika w związku ze złożeniem zlecenia nabycia jednostek uczestnictwa albo kwotę wypłaconą uczestnikowi w związku ze złożeniem zlecenia ich odkupu.

3. W ewidencji są rejestrowane także informacje o zleceniach nieprawidłowych lub odrzuconych, o ile dostępne dane umożliwiają taką rejestrację.

§ 79. 1. Ewidencja, o której mowa w § 78 ust. 1, jest prowadzona w postaci elektronicznej albo papierowej.

2. Ewidencjonowanie złożonych zleceń może być prowadzone za pomocą systemu teleinformatycznego służącego do prowadzenia rejestru uczestników funduszu; w takim przypadku powinno umożliwiać uzyskanie informacji o złożonych zleceniach oraz umożliwiać ich niezwłoczny odczyt i wydruk. System informatyczny wykorzystywany do prowadzenia ewidencji powinien uniemożliwiać likwidację lub zmianę wprowadzonych zapisów elektronicznych oraz umożliwiać identyfikację osoby, która dokonała wpisu w ewidencji. Stwierdzone błędy powinny być poprawiane za pomocą zapisów korygujących, które nie zmieniają i nie likwidują zapisów wcześniejszych.

3. Ewidencjonowanie złożonych zleceń w formie papierowej powinno być prowadzone w sposób czytelny i trwały, umożliwiający identyfikację osoby, która dokonała wpisu w ewidencji. Stwierdzone błędy powinny być poprawiane z zachowaniem czytelności błędnego zapisu oraz umieszczeniem daty i czytelnego podpisu osoby dokonującej poprawki.

§ 80. Towarzystwo dokonuje wpisów do ewidencji zleceń składanych przez uczestników funduszu inwestycyjnego otwartego i specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego nie później niż następnego dnia roboczego po dniu, w którym otrzymało takie zlecenie.

§ 81. 1. Prowadzenie ewidencji zleceń składanych przez uczestników funduszu może być powierzone podmiotowi prowadzącemu rejestr uczestników funduszu. W przypadku zlecenia prowadzenia ewidencji zleceń, ewidencja ta powinna być prowadzona na zasadach określonych w § 78–80 oraz w sposób zapewniający stały dostęp towarzystwa do informacji, o których mowa w § 78 ust. 2 lub ust. 3.

2. Powierzenie prowadzenia ewidencji nie zwalnia towarzystwa z odpowiedzialności za prawidłowe wykonywanie obowiązków w zakresie ewidencji zleceń składanych przez uczestników funduszu.

Rozdział 13

Dokumentowanie źródeł będących podstawą decyzji inwestycyjnych

§ 82. 1. Towarzystwo dokumentuje źródła będące podstawą decyzji inwestycyjnych dotyczących funduszy, zbiorczego portfela papierów wartościowych, towarzystwa oraz portfeli klientów, dla których świadczy usługę zarządzania portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych, w szczególności poprzez:

- 1) określenie dokumentu strategii inwestycyjnej, o ile transakcja została zawarta w ramach tej strategii lub
- 2) przechowywanie decyzji jednostek organizacyjnych towarzystwa, które biorą udział w procesie podejmowania decyzji inwestycyjnych, oraz innych dokumentów służących podjęciu takich decyzji, w szczególności analiz, danych o ratingach, raportów, w tym sporządzonych przez towarzystwo lub na jego zlecenie.

2. Dokumenty, o których mowa w ust. 1 pkt 2, powinny być wystarczające do udokumentowania i uzasadnienia decyzji inwestycyjnych podjętych przez towarzystwo.

3. W przypadku transakcji, które nie zostały zawarte w ramach przyjętej strategii inwestycyjnej funduszu, strategii inwestycyjnej zbiorczego portfela lub strategii inwestycyjnej portfela, dokumentowanie źródeł będących podstawą decyzji inwestycyjnej następuje w sposób wskazany w ust. 1 pkt 2.

4. Dokument strategii inwestycyjnej i jego zmiany są zatwierdzane przez upoważnioną jednostkę organizacyjną towarzystwa, w sposób zgodny z procedurami wewnętrznymi, z wyłączeniem przypadku gdy dokument strategii inwestycyjnej został sporządzony na potrzeby świadczenia przez towarzystwo usługi zarządzania portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych, a dokument ten oraz jego zmiany są zatwierdzane przez klienta, na rzecz którego towarzystwo świadczy tę usługę.

§ 83. Jeżeli towarzystwo zleciło zarządzanie portfelem inwestycyjnym funduszu lub jego częścią podmiotowi zewnętrznemu, dokumentacja źródeł decyzji inwestycyjnych prowadzona jest przez towarzystwo lub ten podmiot w sposób zapewniający stały dostęp towarzystwa do informacji, o których mowa w § 82 ust. 1.

Rozdział 14

Załatwianie skarg klientów

§ 84. 1. Towarzystwo opracowuje i wdraża procedurę określającą sposób i termin załatwiania skarg klientów.

§ 85. 1. Towarzystwo prowadzi rejestr skarg zawierający informacje o skargach na działalność towarzystwa, funduszu lub podmiotów działających na rzecz funduszu złożonych w danym roku kalendarzowym oraz sposobie i terminie ich załatwienia.

2. Rejestr obejmuje w szczególności:

- 1) imię i nazwisko lub firmę (nazwę) składającego skargę;
- 2) datę złożenia skargi;
- 3) przedmiot skargi;
- 4) środki podjęte w celu załatwienia skargi;
- 5) termin załatwienia skargi;
- 6) opis ostatecznego rozstrzygnięcia.

Rozdział 15

Przechowywanie i archiwizowanie dokumentów i innych nośników informacji związanych z działalnością funduszy i towarzystwa

§ 86. Towarzystwo przechowuje i archiwizuje dokumenty i inne nośniki informacji dotyczące działalności, o której mowa w art. 69 ustawy.

§ 87. 1. Dokumenty powinny być przechowywane na takim nośniku informacji, na jakim zostały sporządzone lub otrzymane przez towarzystwo, z tym że dokumenty sporządzone lub otrzymane za pomocą elektronicznych nośników informacji powinny być przechowywane na nośnikach elektronicznych o charakterze trwałym, umożliwiającym odczytanie treści informacji zawartych w tych dokumentach przez cały okres ich przechowywania.

2. Dokumenty oraz inne nośniki informacji zawierające dane, które towarzystwo ma obowiązek przechowywać i archiwizować, powinny być przechowywane w sposób

uniemożliwiający dostęp do nich przez osoby nieupoważnione oraz umożliwiający kontrolę dostępu, zapewniającą możliwość śledzenia modyfikacji i przetwarzania danych.

§ 88. Towarzystwo zapewnia należyte zabezpieczenie pomieszczeń, w których jest prowadzone archiwum, prowadzi ewidencję korzystania z archiwum oraz wyznacza osobę odpowiedzialną za prowadzenie archiwum.

§ 89. Towarzystwo zapewnia osobom upoważnionym niezwłoczny wgląd do dokumentów oraz danych, o których mowa w § 87 ust. 2.

Rozdział 16

Warunki techniczne i organizacyjne prowadzenia działalności

§ 90. 1. Pomieszczenia, w których towarzystwo prowadzi działalność, powinny być zabezpieczone przed niekontrolowanym dostępem osób nieuprawnionych.

2. Pomieszczenia, w których jest prowadzona obsługa klientów towarzystwa, powinny być wydzielone w sposób uniemożliwiający klientom oraz osobom nieuprawnionym niekontrolowany dostęp do pozostałych pomieszczeń towarzystwa.

3. Sposób organizacji towarzystwa powinien gwarantować bezpieczeństwo obsługi klientów oraz przechowywanych dokumentów i danych.

§ 91. 1. Systemy informatyczne towarzystwa powinny być zabezpieczone przed nieuprawnionym dostępem do danych przetwarzanych przez te systemy.

2. Towarzystwo wprowadza zabezpieczenia urządzeń uniemożliwiające nieuprawniony dostęp do systemów informatycznych i przetwarzania danych. Towarzystwo opracowuje i wdraża wewnętrzne procedury dostępu do jego systemów informatycznych oraz kontrolę tego dostępu, zapewniającą możliwość jego odtworzenia wraz z historią modyfikacji i przetwarzania danych.

3. Urządzenia i systemy informatyczne towarzystwa powinny być zabezpieczone przed utratą danych spowodowaną awarią lub zakłóceniami lub zdarzeniami losowymi. W celu zapewnienia ciągłości obsługi i pracy systemów informatycznych towarzystwo, co najmniej raz dziennie, tworzy kopię bazy danych lub stosuje inne środki techniczne umożliwiające odtworzenie danych oraz podjęcie pracy systemów informatycznych w przypadku awarii lub utraty części lub całości danych w podstawowych bazach danych. Kopie bazy danych przechowywane są w innym budynku niż budynek, w którym znajdują się systemy informatyczne przetwarzające dane.

4. Towarzystwo opracowuje i wdraża wewnętrzne procedury dostępu do jego systemów teleinformatycznych oraz kontrolę tego dostępu, zapewniające możliwość odtworzenia historii dostępu wraz z historią modyfikacji i przetwarzania danych.

§ 92. 1. Miejsca, w których jest prowadzona działalność, powinny posiadać urządzenia telekomunikacyjne umożliwiające stały i bezpośredni kontakt z centralą towarzystwa, a także zapewniające sprawną obsługę klientów.

2. Pomieszczenie, w którym jest prowadzona działalność, powinno posiadać wyodrębnione miejsce umożliwiające klientom złożenie zlecenia z zachowaniem poufności.

3. Pomieszczenia, w których jest prowadzona działalność w zakresie pośrednictwa w zbywaniu i odkupywaniu jednostek uczestnictwa lub tytułów uczestnictwa funduszy, powinny być zabezpieczone przed niekontrolowanym dostępem osób nieuprawnionych.

Rozdział 17

Przepisy końcowe

§ 93. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.⁸⁾

MINISTER FINANSÓW

---

⁸⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 20 listopada 2009 r. w sprawie postępowania towarzystw funduszy inwestycyjnych wykonujących działalność w zakresie zarządzania portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych lub doradztwa inwestycyjnego (Dz. U. Nr 207, poz. 1595) oraz rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 4 marca 2009 r. w sprawie kontroli wewnętrznej, ewidencji zawartych transakcji, zapobiegania występowaniu konfliktów interesów oraz dokumentowania źródeł będących podstawą decyzji inwestycyjnych w towarzystwie funduszy inwestycyjnych (Dz. U. Nr 45, poz. 364), które tracą moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, zgodnie z art. 8 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. o zmianie ustawy o funduszach inwestycyjnych oraz ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. poz. ....).

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 48a z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (Dz. U. Nr 146, poz. 1546, z późn. zm.), dalej: „ustawa”, wprowadzonego ustawą z dnia 23 listopada 2012 r. o zmianie ustawy o funduszach inwestycyjnych oraz ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. poz. ....), dalej „ustawa nowelizująca”.

W ustawie nowelizującej przyjęto, że przepisy szczegółowe dotyczące wszystkich obszarów działalności towarzystw funduszy inwestycyjnych, tj. zarządzania funduszami inwestycyjnymi, zarządzania zbiorczymi portfelami papierów wartościowych, pośrednictwa w zbywaniu jednostek uczestnictwa oraz tytułów uczestnictwa, zarządzania portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych oraz doradztwa inwestycyjnego, zostaną uregulowane w jednym akcie wykonawczym, tj. rozporządzeniu wydanym przez ministra właściwego do spraw instytucji finansowych na podstawie art. 48a ustawy.

Projektowane rozporządzenie zastąpi rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 4 marca 2009 r. w sprawie kontroli wewnętrznej, ewidencji zawartych transakcji, zapobiegania występowaniu konfliktów interesów oraz dokumentowania źródeł będących podstawą decyzji inwestycyjnych w towarzystwie funduszy inwestycyjnych (Dz.U. Nr 45, poz. 364), w części dotyczącej towarzystw funduszy inwestycyjnych – rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 3 kwietnia 2009 r. w sprawie postępowania podmiotów prowadzących działalność w zakresie pośrednictwa w zbywaniu i odkupywaniu jednostek uczestnictwa oraz tytułów uczestnictwa (Dz.U. Nr 62, poz. 507) oraz rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 20 listopada 2009 r. w sprawie postępowania towarzystw funduszy inwestycyjnych wykonujących działalność w zakresie zarządzania portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych lub doradztwa inwestycyjnego (Dz.U. Nr 207, poz. 1595). Zgodnie z art. 8 ustawy nowelizującej, dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 32a ust. 5, art. 47 ust. 7, art. 48 ust. 3, art. 94 ust. 7, art. 154 ust. 6 oraz art. 221 ustawy zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych odpowiednio na podstawie art. 32a ust. 9, art. 48a, art. 94 ust. 7, art. 154 ust. 6 oraz art. 221 ustawy w brzmieniu nadanym ustawą nowelizującą, nie dłużej jednak niż przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy nowelizującej.

Z uwagi na zakres delegacji ustawowej proponuje się, aby przepisy projektowanego rozporządzenia co do zasady (z wyjątkiem korekt o charakterze redakcyjnym) odzwierciedlały obecnie obowiązujące regulacje, z uwzględnieniem zakresu spraw przekazanych do uregulowania przez ustawę nowelizującą.

Projekt rozporządzenia określa cele systemu kontroli wewnętrznej w towarzystwie, składającego się z systemu nadzoru zgodności działalności z prawem, systemu audytu wewnętrznego oraz systemu zarządzania ryzykiem, oraz sposób wydzielenia w strukturze organizacyjnej towarzystwa i zakres obowiązków odpowiednich komórek realizujących funkcje systemu kontroli wewnętrznej. Jednocześnie przewiduje się, że system kontroli wewnętrznej powinien być dostosowany do zakresu i rodzaju działalności prowadzonej przez towarzystwo, umożliwiając tym samym towarzystwu organizację systemu nadzoru zgodności działalności z prawem w ramach stanowiska jednoosobowego. W celu zapewnienia odpowiedniego stopnia

niezależności systemu nadzoru zgodności działalności z prawem, w projekcie przyjęto założenie, iż osoba wykonująca czynności tego systemu w przypadku stanowiska jednoosobowego lub osoba kierująca komórką nadzoru zgodności działalności z prawem niebędąca członkiem zarządu, podlega bezpośrednio zarządowi towarzystwa.

Projekt rozporządzenia zawiera ponadto obowiązek prowadzenia przez towarzystwo dziennika kontroli wewnętrznych przeprowadzanych w towarzystwie w ciągu roku kalendarzowego, co umożliwi innym podmiotom przeprowadzającym kontrole w towarzystwie zapoznanie się z zakresem i przedmiotem kontroli przeprowadzonych w towarzystwie w ostatnim czasie oraz pozwoli zapoznać się z wnioskami lub zaleceniami pokontrolnymi.

W zakresie zapobiegania występowaniu konfliktów interesów w ramach działalności prowadzonej przez towarzystwo, projekt rozporządzenia zakłada, iż towarzystwo powinno powstrzymać się od zawierania transakcji lub podejmowania innych czynności, które mogłyby powodować wystąpienie konfliktu interesów pomiędzy towarzystwem a uczestnikami zbiorczego portfela papierów wartościowych, funduszami inwestycyjnymi lub klientami, dla których towarzystwo wykonuje usługi zarządzania portfelami instrumentów finansowych lub doradztwa inwestycyjnego. Jednocześnie nakłada na towarzystwo obowiązek wdrożenia struktury organizacyjnej w celu zapobiegania powstawaniu konfliktów interesów, a w przypadku powstania takiego konfliktu - w celu zapewnienia ochrony interesów uczestników funduszy inwestycyjnych lub zbiorczych portfeli papierów wartościowych oraz klientów towarzystwa przed szkodliwym wpływem tego konfliktu. Realizacji tych celów służyć ma opracowanie i wdrożenie regulaminu zarządzania konfliktami interesów, zawierającego określenie okoliczności, które w zakresie działalności towarzystwa powodują lub mogą powodować powstanie tego konfliktu, oraz sposób zarządzania konfliktami interesów. Jednocześnie projekt rozporządzenia zakłada istnienie po stronie osób, o których mowa w art. 48 ust. 2 ustawy, obowiązku informowania o istniejących ograniczeniach w zawieraniu transakcji własnych oraz o sposobie postępowania w związku z zawieraniem przez nie takich transakcji.

Ponadto projekt rozporządzenia reguluje sposób dokumentowania źródeł będących podstawą podjęcia decyzji inwestycyjnych w odniesieniu do funduszy inwestycyjnych, zbiorczego portfela papierów wartościowych, towarzystwa oraz portfeli klientów, dla których świadczona jest usługa zarządzania portfelem instrumentów finansowych, oraz sposób przechowywania i archiwizowania dokumentów i innych nośników informacji związanych z działalnością funduszy inwestycyjnych i towarzystwa, z uwzględnieniem umożliwienia wglądu do tych materiałów wyłącznie osobom upoważnionym.

Istotnym elementem uregulowanym w projekcie rozporządzenia jest zarządzanie ryzykiem, w tym ryzykiem inwestycyjnym. W tym zakresie projekt przewiduje, iż towarzystwo obowiązane będzie ustanowić, wdrożyć i zapewnić stosowanie polityki zarządzania ryzykiem. Polityka zarządzania ryzykiem ma obejmować w szczególności pisemne procedury oceny narażenia każdego funduszu zarządzanego przez towarzystwo na poszczególne rodzaje ryzyka wchodzące w skład ryzyka całkowitego, a także na inne rodzaje ryzyka, które mogą być istotne dla tego funduszu.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Przepisy projektowanego rozporządzenia stanowią w zakresie swojej regulacji transpozycję do polskiego porządku prawnego postanowień dyrektywy Parlamentu Europejskiego

i Rady 2004/39/WE z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych zmieniającej dyrektywy Rady 85/611/EWG i 93/6/EWG i dyrektywę 2000/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylającej dyrektywę Rady 93/22/EWG (Dz. Urz. WE L 145 z 30.04.2004, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 6, t. 7, str. 263), dyrektywy Komisji 2006/73/WE z dnia 10 sierpnia 2006 r. wprowadzającej środki wykonawcze do dyrektywy 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów organizacyjnych i warunków prowadzenia działalności przez przedsiębiorstwa inwestycyjne oraz pojęć zdefiniowanych na potrzeby tejże dyrektywy (Dz. Urz. UE L 241 z 02.09.2006, str. 26) oraz dyrektywy Komisji 2010/43/UE z dnia 1 lipca 2010 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/65/WE w zakresie wymogów organizacyjnych, konfliktów interesów, prowadzenia działalności, zarządzania ryzykiem i treści umowy pomiędzy depozytariuszem a spółką zarządzającą (Dz. Urz. UE L 176 z 10.07.2010, str. 42).

Projekt nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach dotyczących sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597)).

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stosowania prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 z późn. zm.) projekt zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

W związku z art. 50 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.) należy podnieść, że projektodawca nie przewiduje, aby projektowane przepisy miały wpływ na sektor finansów publicznych, w tym na zwiększenie wydatków lub zmniejszenie dochodów jednostek sektora finansów publicznych.

Ocena skutków regulacji (OSR)

1. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny

Projektowane rozporządzenie oddziałuje na towarzystwa funduszy inwestycyjnych, ich klientów oraz fundusze inwestycyjne zarządzane przez te towarzystwa. Na koniec 2012 r. w Polsce funkcjonowały 54 towarzystwa funduszy inwestycyjnych, które zarządzały 65 otwartymi funduszami inwestycyjnymi, 57 specjalistycznymi funduszami inwestycyjnymi i 466 zamkniętymi funduszami inwestycyjnymi. Fundusze te zarządzały aktywami netto w kwocie odpowiednio 80,7 mld zł, 19,3 mld zł i 45,8 mld zł.

2. Wyniki przeprowadzonych konsultacji

Projekt rozporządzenia zostanie przesłany w ramach konsultacji społecznych do: Izby Zarządzających Funduszami i Aktywami, Izby Domów Maklerskich, Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., BondSpot S.A., Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A., Związku Maklerów i Doradców, Stowarzyszenia Emitentów Giełdowych, Związku Banków Polskich, Rady Banków Depozytariuszy, Polskiego Stowarzyszenia Inwestorów Kapitałowych oraz Krajowej Rady Biegłych Rewidentów.

3. Wpływ aktu normatywnego na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wejście w życie rozporządzenia nie wpłynie na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

4. Wpływ aktu normatywnego na rynek pracy

Wejście w życie rozporządzenia nie wpłynie na rynek pracy.

5. Wpływ aktu normatywnego na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorstw

W opinii projektodawcy wejście w życie rozporządzenia nie będzie rodzić dodatkowych istotnych kosztów dla funduszy inwestycyjnych i towarzystw funduszy inwestycyjnych. Wynika to z faktu, iż odzwierciedla ono, co do zasady, obecnie obowiązujące regulacje, z uwzględnieniem zmian dokonanych ustawą nowelizującą.

6. Wpływ aktu normatywnego na sytuację i rozwój regionalny

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

7. Wskazanie źródeł finansowania

Wejście w życie rozporządzenia nie pociąga za sobą obciążenia budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego.